

Wyborcy polskiego pochodzenia! Dzień 14-ty października — dzień wyborów zbliża się! Każdy z Was z czystym sumieniem odda głos za partią P. S. D., która gwarantuje nam osobą Manoela Ribasa rozwój rolniczo-gospodarczy Stanu.

Redakcja i Administracja:
Rua Aquidaban, 842
Telefon 4-3-4
Prenumerata roczna:
W Brazylii 14\$000
W Argentynie 6 pez.
Zagranicą 2 dolary
Płatna z góry
Cena numeru \$400
Poza Kurytybą \$500

PIERWSZE PISMO POLSKIE W AMERYCE POŁUDNIOWEJ — ROK ZAŁOŻENIA 1891 — WYCHODZI CO TYDZIEŃ

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

Adres na listy
i przesyłki pie-
niężne:
Caixa postal B
Curityba

NR. 40 KURYTYBA - S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 30 WRZESNIA ROK 1934

REDAKTOR NACZELNY: TADEUSZ MOROZOWICZ

MANOEL RIBAS, INTERWENTOR PARANY

P. S. D.

Dla wyborców pochodzenia polskiego ma nie tylko wartość to co pisze prasa polska o partii P. S. D., którą mamy, przy urnach wyborczych, poprzeć, ale powinno nas zainteresować, co sama partja, a właściwie, jej czołowe figury, twierdzą. Oświadczenie lidera partji ma swoją wartość, gdyż jest wyrazicielem ideologii partyjnej, gdyż jest zwykłe deklaracją programową i wreszcie stwierdza jakimi możliwościami rozporządza partja. Posłuchajmy przeto oświadczenia lidera P. S. D., pana Dra Garcez de Nascimento w wywiadzie udzielonym dziennikowi „O Dia”, i umieszczonym w dniu 23 bieżącego miesiąca.

Sekretarz Spraw Wewnętrznych, jeden z czołowych i poważnych działaczy partyjnych, w powyższym wspomnianym wywiadzie, zaznacza, że partja P. S. D. liczy na bezwzględne zwycięstwo, a gwarancją tego jest ideologia partji, która sprawy prywatne podporządkowała interesom całego Stanu. Dr. Garcez stwierdza powyższe z całą stanowczością, gdyż sam nie rezygnuje na żadne stanowisko natomiast przyznaje że jest pod wpływem tak wartościowej jednostki, za jaką uważa p. Manoela Ribasa. Jesteśmy partją tych, co przerwali jakąkolwiek łączność z okropną przeszłością, z jej błędami i przestępstwami, które unieszczyły nasz Stan. Jesteśmy tymi, którzy przez swoją godność, przez swój patriotyzm, a przede wszystkim przez nową moc obywatelską, ściśle z osobą p. Manoela Ribasa

związani, pracować będziemy dla przebudowy Parany i przeto musimy zaprowadzić politykę odmienną od przeszłości. Naszą podstawą jest **prawda**, naszą podstawą jest **szczerść**, naszą podstawą jest **lojalność**. Widzimy więc, że centralną figurą partji P. S. D. jest wielki bojownik o lepszą przyszłość Parany, p. Manoel Ribas, człowiek o niewyczerpanej energii i inteligencji, wobec którego chyli czoło największa parafiska partja polityczna, uważając Go za swego kierownika, za swego przywódcę, któremu należy powierzyć losy naszego Stanu.

Stwierdzamy to, aby przy tej okazji zaznaczyć, że świadomość polityczna naszych wyborców zdała swój egzamin dojrzałości, dowiodła, że umiemy ocenić wartość tych, co **dobro społeczne** ponad prywatne wniosły umieję. Wiemy, komu mamy oddać nasze wotum ufności wiemy komu należy powierzyć kierownictwo Stanu. Nie przyjmujemy udziału w pracach Rządu, nie mamy bezpośredniego wpływu na partje i kierunki, jesteśmy ludźmi pracy i dotychczas nie mieliśmy żadnego kierunku politycznego, a jednak nasz zdrowy instynkt społeczny, nasze dążenie do podniesienia dobrobytu Stanu, są powodem, dla którego głosować będziemy na partję, która umiała ocenić wartość społeczną p. Manoela Ribasa. Wśród nas niema nikogo, któryby na intratną posadę relikwiarz, niema nikogo, któryby dobro społeczne za korzyść prywatną chciał sprzedawać, otwarcie bez dyplomatycznych wykreśłów, wypowiedzieliśmy nasze credo polityczne, bo jak twierdzi Dr. Garcez de Nascimento, **naszą podstawą jest prawda, szczerść i lojalność**. Jakżeśmy wyżej zaznaczyli, dowiedliśmy naszej dojrzałości obywatelskiej, obowiązkiem więc naszym jest uświadamiać swoich bliskich i przyjaciół, nasze stanowisko spo-

Teatr Polski Z. A. S.

NA SCENIE ZW. POLSKIEGO POD KIEROWNICTWEM ARTYSTYCZNYM Tadeusza Morozowicza

Dnia 6-go października 1934 (sobota) Inauguracja nowego Sezonu Teatralnego

„TAJEMNICZY DZEMŚ”

Znakomita sztuka amerykańska w 3 aktach, 4 obrazach, z udziałem czołowych sił ZAS-u

SZCZEGÓŁY W PROGRAMACH.

Ceny miejsc zwykłe. Członkowie ZAS-u — na sałę wstęp za okazaniem pokwitowania poborcy. — Bilety na łoża i krzesła numerowane należy nabywać wcześniej u gospodarza w Zw. Polskim. POZATEK O GODZ. 8,30 WIECZOREM.

pularyzować wśród wszystkich, co nam w przeprowadzeniu naszej akcji pomóc mogą, a to by ostatni akt, przy urnach wyborczych zakończył się **absolutnym i niewątpliwym zwycięstwem**. Pamiętajcie, że każdy głos wyborcy polskiego pochodzenia, to **zwycięstwo naszej dojrzałości politycznej**, to realizacja naszych postulatów, to dowód wdzięczności panu Manoel Ribasowi, który naszą wartość społeczną docenia, nie przez bogactwo i za-rozumiałość, a przez naszą pracę, przez wydajność naszych wysiłków dla dobra i postępu Parany. Ski.

O zdrową i twórczą krytykę naszego życia społecznego

Już niejednokrotnie na łamach naszej prasy poruszaliśmy temat dotyczący Centralnego Związku Polaków w Brazylii. Różne też są poglądy naszego społeczeństwa, różne są jego sądy więcej, czy mniej przychylne, powiedzmy że i nawet twierdzenia krąjące co do samej istoty organizacji centralnej.

W ogólnym oświeceniu i badaniu nawet przez przeciwników dzisiejszego C. Z. P. uderza jedno, mianowicie fakt, że w organizacji naszej widzi się tylko same strony ujemne same tylko niedomagania, słowem, że cały C. Z. P. jest organizacją, która w większej czy mniejszej mierze nie podciągnęła się pod taki czy owaki strychulec. Wiadomą jest powszechnie rzeczą, że łatwo jest się zdobyć na krytykę, tego, czego się często bliżej nie zna i nie bada. Jak w każdym życiu, zdrowa i rzeczowa krytyka jest potrzebna, to jednak stało się u nas zwyczajem zbytnio pochopnego potępienia wszystkiego w czambuł, bez względu na to, że dzieło niegdyś powstałe z inicjatywy ogółu pragnącego rozwoju i postępu kolonii naszej w Brazylii.

Podkreślam, że potrzebna jest nam krytyka — lecz budowana na znacznie głębszych i przestudiowanych przestankach umysłowych, abyśmy mogli z niej wyczuć istotne wartości, abyśmy dojdę mogli do tych walorów życiowych, jakich dzisiaj może brak w strukturze C. Z. P. Gdy się bliżej zastanowimy nad tem, czem jest C. Z. P. jaką winno być organizacją, aby odpowia-

dało całokształtowi naszego życia społecznego tu na wychodźstwie, będzie to zagadnienie, do którego rozwiązania, podchodzić nam trzeba po gruntownych badaniach ściśle naukowych poznawania duszy i umysłów naszej kolonii w Brazylii.

Wszelkie centralne organizacje, które dzisiaj rozwinęły się i stanęły na wysokości swego zadania czyli że zostały dopasowane do ram i potrzeb danego społeczeństwa, byt i rozwój swój gruntowały na dobrze przestudiowanych podstawach.

Przyznać również trzeba że nasze społeczeństwo polskie w Brazylii w jakiegokolwiek skupia się organizacji tego przygotowania nie posiada stały rozwój tych organizacji z wielkim mozołem, z nadzwyczajnymi trudnościami postępuje. Postęp ten jednak nie jest odpowiednikiem tego czego nastawienie życiowe w danym okresie wymaga.

Z tych też przyczyn zrzeszony ogół, który zawsze inaczej patrzy na swoją organizację, aniżeli wyraz temu się daje na sejmikach czy też zjazdach — dowodem choćby tylko takie „naświetlenie” że w nikłym procencie realizuje się uchwały takich sejmików, czy też zjazdów.

(Dok. na str. 10-iej)

Kapitał wydany na instalację fasy **OBS** zostanie amortyzowany w krótkim przeciągu czasu przez sprzedaż jej produktu, jakim jest doskonały nawóz, przez nią produkowany i zana-lizowany oficjalnie.

Ważne dla wszystkich!

Karty okrętowe do Polski, jak i z Polski, najtańiej, na najlepszych warunkach tylko w firmie

„Salomão Guelman”

RUA 24 DE MAIO 44.

WYGODNE, SZYBKIE OKRĘTY!

Wszystko mówią liczby

Większość Państw na całej kuli ziemskiej przeżywa ciężkie czasy; borykając się z trudnościami — w niepewności „jutra”.

Wpływy do kas skarbowych stale się kurczą, świadczenia na cele społeczne, koszty utrzymania wojsk i administracji wzrastają.

Zastój w międzynarodowym handlu wywołuje martwość w przemyśle i rolnictwie; zarobki ludności maleją — całe życie, rozwój kulturalny i postęp narodów jest zatamowany.

Nie jest rzeczą łatwą w tych przełomowych czasach sprawować rządy i brać odpowiedzialność — tem więcej, że zalecane przez uzdrowiaczy — specjalistów i znachorów — leki wraz z proroczymi przepowiedniami, nie przynoszą poprawy. Skłębione morze czarnych chmur ponurej rzeczywistości zasłaniają złudne promyki nadziei, na „załamanie” się t. zw. kryzysu.

Wreszcie w ramach poszczególnych państw państwowych w obawie katastrofalnych dalszych powikłań i wstrząsów zdecydowano się na szukanie sposobów przetrwania; — co rychlej przystosowywać gospodarkę ogólną do zdolności płatniczej obywateli i Państwa.

Ostatnia rewolucja w Brazylii przyniosła również zasadnicze zmiany w kierunkach gospodarczych Stanów, a więc i Parany. Porewolucyjny Rząd pod kie-

runkiem Manoela Ribasa wstąpił zdecydowanie na drogę daleko posuniętych oszczędności i kontroli wydatków, przy jednoczesnym uprawianiu całokształtu gospodarki, — tworząc naturalną zaporę dalszej obniżce wpływów podatkowych i przeciwdziałając się gwałtownemu kurczeniu zarobków.

Z uwagą czytam sprawozdanie Rządu Stanowego za rok 1932. — Strona po stronie zamiast słów, przemawiają liczby, dając jak najlepsze świadectwo przewidującej gospodarce Rządu, sprawowanej pod okiem rozumnego — praktycznego myśliciela jej głównego Kierownika w osobie Pana Interwentora.

Porównując rok sprawozdawczy z latami poprzednimi, — widzimy odrazu, że silną ręką ukruciono trwonienie grosza publicznego redukując zbędne urzędy i urzędników. Zapoczątkowano szereg poważnych inwestycyj gospodarczych, zabezpieczając w ten sposób zarobki ubogiej ludności, lecz przede wszystkim Rząd myśli o podźwignięciu rolnictwa i podniesieniu oświaty. Celowość i oszczędność — od pierwszej do ostatniej strony. — Oto „Re-latorjum” — Rachunek czystego sumienia, złożony przez Rząd całej ludności naszego Stanu.

Jest rzeczą zdumiewającą, że w ciągu tak krótkiego czasu, mimo ogromnych obciążeń odziedziczonych z lat przedrewolucyjnych, nie tylko, że zdoła-no osiągnąć równowagę budżet-

Naszem zdaniem jest, że: **Ludzkość zdobywa dobrobyt jedynie przez należytą organizację — oświatę i wytrwałą pracę.**

tu, lecz nakreślano 'na przyszłość jasne drogi do poprawy i podźwignięcia gospodarki Stanu.

Lecz niechaj przemówią liczby: Gdy w roku 1928/29 wydawkowano nieomal dwukrotnie więcej niż uzyskano wpływów, bo szalona suma 87 milionów, — w roku 1932 przy 25 milionach dochodów — wydano tylko 27 milionów, przyczem z tego aż 3 miliony na cele gospodarcze, jako to roboty w porcie Parana-gua, na Instytut Herwowy, na wzmocnienie wywozu kawy, — nie zależnie od sum wyłożonych na budowę i utrzymanie dróg.

Tylko dzięki stratom wskutek rewolucji oraz gwałtownej obniżki wpływów od wywozu (herwa o 20%, drzewo o 30%, kawa o 50%) nie osiągnięto dochodów, a dwumilionowy deficyt skarbu wobec 5 milionów z roku 1931 — 16 milionów z roku 1930 i 40 milionów z roku 1928-29 — jest chyba aż nazbyt przekonującym dowodem poprawy; — rezultatów umietyności wysiłków i woli obecnego Rządu.

Większość obywateli stających do urn wyborczych, stanowią

rolnicy, — chciałbym aby swe głosy za Rządem oddali z całym spokojem i wiarą, że czynią dobrze, — z myślą o przyszłości kraju, swych gospodarstw i przyszłych pokoleń.

W następnej „Gazecie” napiszę oddzielnie o pracy i zamierzeniach Rządu w kierunku ulepszenia produkcji rolnej i hodowlanej — ułatwienie zbytu rolnikom, jak również o rezultatach dotychczas osiągniętych, a trudnych do rządzenia na poszczególnych kolonjach.

Tymczasem muszę Was zapewnić Drodzy Czytelnicy, że „Blok wyborczy” apelując do obywateli pochodzenia polskiego, aby głosowali na listę P. S. D. t. j. na Manoela Ribasa, ma dostateczne dowody, że ten naprawdę wyjątkowy działacz — nadal tak jak dotychczas — broni i bronić będzie swobod obywatelskich, zabiegając o wytrwałość i rozwój oświaty i rolnictwa, — nie tylko jako rolnik z pochodzenia, lecz poważny Mąż Stanu — niezmownie przekonany, że w kraju rolniczym, gdy rolnik będzie biednym — wszystko upaść musi.

W tej porze roku poleca się tylko **Astra Pilsen**
z browaru „ATLANTYKA”

Co nowego w Paranie?

„Jego Ekscelencja Subjekt”

W poniedziałek o godz. 24-iej w kinoteatrze Avenida wyświetlony został film polskiej produkcji, dla przedstawicieli prasy i przedstawicieli miejscowych organizacji.

Po szeregu filmów, podsywających się pod nazwę „polskich”, jakie mieliśmy okazję oglądać w Kurytybie, przynajmniej, iż udało nam się na to przedstawienie z pewnego rodzaju niepokojem. Wrażenie to, jak mi się zdaje dzielił ze mną prawie wszyscy obecni. Słyszałem zdania:

— „Czy naprawdę, jest to obraz którym możemy się pochwalić?”

— „Czy czasem nie przereklamowano znowu obrazu bez wartości?” i t. d.

Czekamy więc na rozpoczęcie z lekką treścią. Światła gasną. — Ukazują nam się na tle ulic Warszawy nazwiska artystów mających wystąpić za chwilę, więc: Bodo, Benita, Cwiklińska, Tom i t. d. Widoki Warszawy trochę mgliste — nie dziwnego, czas zimowy, pochmurno.

Nareszcie rozpoczyna się sama akcja. — Chciałem przyglądać się i przysłuchiwać filmowi obójnie, jako zwykły widz, by móc bezstronnie film ocenić. — Lecz wyznaję ogarnęło mnie wzruszenie zaraz przy pierwszej scenie: Usłyszałem naszą polską mowę z ekranu, mowę czystą, poprawną.

Inauguracja Nowej Poczty i Telegrafu. W zeszły piątek odbyła się inauguracja nowej poczty i telegrafu w Kurytybie.

Nowy gmach poczty, jest jednym z najpiękniejszych budynków w Kurytybie.

Urządzenie techniczne jest według ostatnich wymagań doby. Powstanie nowego gmachu poczty należy zawdzięczać naszemu dzielnemu Interwentorowi Manolowi Ribasowi. Dyrektorowi poczty p. Pereira dziękuję za tak skawie zaproszenie na inaugurację i życzy dalszego rozwoju Redakcji „G. Polskiej”.

Konsul Polski pomaga w zorganizowaniu służby sanitarnej antymalarycznej w okręgu Ivahey. Jedną z klęsk nawiedzających dorzecze Ivahey rok rocznie jest malarja grasująca tam w gorących porach roku. W tym roku epidemia przybrała znaczne rozmiary, lecz szczęśliwie została pokonana przy wysiłkach Stanowego Rządu, oraz współpracy Konsulatu Generalnego R. P. i C. Z. P.

Tymi dniami p. Konsul Dr. Czesław Kulikowski polecił przekazać Radzie Junackiej, kwotę tysiąca milrejsów, celem zorganizowania służby sanitarnej antymalarycznej w tamtych okolicach. Dar Generalnego Konsulatu R. P. przyczyni się w wielkim stopniu do ulżenia cierpienia tamtejszych mieszkańców bez różnicy narodowości, czem przyczyni się nie tylko do sanacji niezdrowych okolic Parany, lecz w dodatku podziała on na jeszcze większe zacieśnienie węzłów przyjaźni polsko-brazylijskiej.

Liga Antigratista w Paranie. W Ku-

Nie jest to bagatelka, siedzieć w kinie w Kurytybie i słyszeć przemawiających do nas artystów polskich w rodzimym języku, słyszeć muzykę i śpiew, naszych kompozytorów. —

Po jakimś czasie dopiero mogłem spokojnie patrzeć oczami krytyka.

Aby tu opisać wszystkie sceny analizować każdy szczegół, czy to sam scenariusz, czy zdjęcia, naświetlenie, technikę, reżyserję, grę, muzykę i t. p., zajęłoby to zbyt wiele miejsca.

Powiem więc ogólnie. Jest to film, którego się nie potrzebujemy wstydić. Nie jest to „Orzeł”, lecz obraz, jakich widzimy setki codziennie. Lekka komedia, nie różniąca się od przeciętnych komedii filmowych europejskich. Podkreślić należy jednak dobrą grę niektórych aktorów, jak Cwiklińskiej, Bodo, Toma, początkująca a zdolna Benita i innych. Przedewszystkiem jednak, film nasz góruje nad innymi wyrazistością dykcji, co w innych filmach zaniżają. Muzyka lekka, ładna. Nie jest to obraz najlepszy polskiej produkcji, nie — jest jednym z przeciętnych, lecz mile widzianych. W każdym razie początek zrobiony. Wierzymy, że następne obrazy będą coraz lepsze. Należy jednak zwrócić uwagę, aby więcej, i bardziej odpowiadających akcji, było napisów w języku portugalskim. M.

rytybie powstała „Liga Antigratista”. Liga ta ma na celu nie dopuszczenie do szerszego zorganizowania się nowej organizacji Integralistów, uważając ją za szkodliwą i niemającą najmniejszego zastosowania w wolnej Brazylii, powodując jedynie niezdrowy ferment w kraju.

Zderzenie się samochodów ciężarowych. Wczoraj o godz. 16.40 na zbiegu ulic Visconde de Guarapuava i Desembargador Westfala zderzyły się dwa samochody ciężarowe Nr. 1875 z Nr. 859. Obydwa samochody wiozły ciężkie ładunki. Zderzenie było tak silne, że obydwa „kamiony” wywróciły się. Wszyscy jadący w ilości 5 mężczyzn odnieśli ciężkie rany; Policja prowadzi dochodzenia winy.

Skutki nieostrożnej jazdy. Wczoraj na ul. 15 de Novembro, w przebiegającym jeździe gąsienic, najeżdżał rowerem p. Villy Euredido. Uderzenie było tak silne, że nieszczęśliwy chłopiec doznał złamania lewej nogi. Po udzieleniu pierwszej pomocy biednemu chłopcu w pobliskiej aptece, przewieziono go pogotowie do szpitala miejskiego.

Wielki Bal Junacki

W niedzielę dnia 7-go października, z okazji „Święta Junackiego” odbędzie się w Związku Polskim zabawa taneczna, z początkiem o godz. 20-iej. Zaproszenia i wejścia są do nabycia w siedzibie Junaka przy ul. Saldanha Marinho 964. O liczne przybycie prosi ZARZĄD.

ŻYCIE TOWARZYSKIE

JUNAK

W zeszłą niedzielę rozpoczęły się zawody Lekkoatletyczne o mistrzostwo Parany. W skoku o tyczce kol. Kubisty zdobył pierwsze miejsce, kol. Wiśnik w biegu na 10 tys. metrów — 2 miejsce. Wyniki ostateczne, w nadchodzącą niedzielę, w którą odbędzie się dalszy ciąg zawodów. Wierzymy, że Junak w ogólnej punktacji, zajmie należne mu czołowe miejsce.

Z okazji nadchodzącego „Święta Junackiego”, Zarząd Junaka ma zaszczyt zaprosić Szanownego Redaktora na mające się odbyć rozgrywki sportowe, bal i herbatkę sportową.

Dla orientacji podajemy program:

5-tego października w sali Związku Polskiego:

1! Mecz siatkówki Junak 5 (Alfonso Pena) x Athletico

2! Mecz siatkówki Curitiba x Handwerker

3! Mecz koszykówki Junak x Athletico

4! Mecz koszykówki Teuto x Curitiba

7-mego października.

10-ta rano. Bieg uliczny o pułk Ministra Pełnomocnego Rzeczypospolitej Polskiej Dra, Tadeusza Grabowskiego.

2-ga po południu na boisku Athletico 3 mecze piłki nożnej:

1. Mecz między zespołami Junackimi.

2. Ipiranga x Savoia — Puhar Browaru Cruzeiro.

3. Ferroviario x Nacional o Puhar Konsula Gen. Dra. Czesława Kulikowskiego.

8-ma wieczorem. Bal w Związku Polskim.

9-tego października.

Wieczorem w Świetlicy Junackiej odbędzie się wręczenie nagród i herbatka sportowa.

Z junackim pozdrowieniem J. Sobociński.

Tow. Szkoły Ludowej

W zeszłą sobotę odbyło się zapowiadane przedstawienie „Zalotnicy w Ofensywie”. Sztuka grana była bardzo dobrze i nagrodzona hucznymi oklaskami. Po przedstawieniu bawiono się do późnej nocy.

Z. P. O. K.

Prawdziwie czynny Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet powstał ostatnio do życia. Sekcja młodzieży żeńskiej, która ma cele kulturalne, oraz wyrobienie przyszłych kierowniczek postępowego ruchu kobiecego w Brazylii.

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet składa podziękowanie na tej drodze Prasie Polskiej i p. p. Morozowiczowi, Papli, Hesslowi Marjanowi, Kubickiemu, Sysakowi, Neumanowi, Sliwiskiemu Bieleńskiemu za pomoc w urządzeniu balu w dniu 15 września 1934 r.

Z. A. S.

Zapowiadana już od dłuższego czasu Inauguracja nowego sezonu teatralnego odbędzie się dn. 6 października b. r. w Zw. Polskim.

Próby ze znakomitej sztuki amerykańskiej p. t. „Tajemniczy James” dobiegają końca. Obsada rol pierwszorzędna. Sztuka nadzwyczaj ciekawa. Staranna wysta-

wa. Dla członków ZASu wstęp bezpłatny za okazaniem kwitu składki miesięcznej łożo dla członków po cenie niższej.

Tow. im. I. Paderewskiego

Świetna Sztuka „Jego Kapral-ska Mość” na wykończeniu. W roli tytułowej wystąpi utalentowany amator Dziuk. Jest to pierwsza sztuka z życia naszych Legionów, jaką ujrzymy w Kurytybie. Data przedstawienia oznaczona będzie w następnym numerze naszego pisma.

Wizyty w Redakcji

Przed kilku dniami Kurytyba gościła u siebie znanego działacza i polityka z S. Paulo, Pułk. Feliberto Fontoura, który jest jednocześnie jednym z dyrektorów słynnej firmy sanpaulowskiej „Agricola Brasileira”. W rozmowie z Redaktorem p. Fontoura zaznaczył, że celem nawiązania bliższych stosunków handlowych — rolniczych między S. Paulo a Parana „Agricola Brasileira” otworzy w najbliższym czasie agencję na Paranie z siedzibą w Kurytybie. P. pułk. Fontoura dziękujemy za odwiedzin i życzymy powodzenia w Paranie.

Redakcja.

Odwiedził naszą Redakcję p. M. Słazmowicz główny dyrektor i właściciel firmy filmowej w Rio de Janeiro EMESFILM. Jest to jedyna impreza filmowa w Ameryce poł. mająca przedstawicielstwa Polskich Wytwórni filmowych. W dłuższej pogawędce p. Słazmowicz nakreślił nam swoje zamiary, z których widzimy, iż ma on zamiar zdobycia rynku Pół. Amerykańskiego dla polskiej twórczości filmowej.

Wierzymy, że firma „EMESFILM” sprostą temu zadaniu, czego serdecznie p. Słazmowiczowi życzymy. „Emesfilm” może śmiało liczyć na poparcie kolonii Polskiej w Ameryce pół., która doznała należycie znaczenie wprowadzenia na nasz rynek filmowej produkcji polskiej, tak pod względem kulturalnym, jak i propagandowym.

Red.

Delegaci C. Z. P. wracają z Polski

Dowiadujemy się drogą telegraficzną, że dziś wieczór (25) wracają do Kurytyby dwaj Delegaci C. Z. P. pp. Roman Pauli i S. Staszewski.

Delegaci Młodzieży C. Z. P. wrócili z Warszawy. W ubiegłą niedzielę powrócili do Kurytyby p. p. Leszek Roguski i Karol Domański, którzy brali udział w Zjeździe Młodzieży zagranicznej w Warszawie, jako przedstawiciele naszego sportu.

Witając pp. Roguskiego i Domańskiego wierzymy, że nasi Junacy, po powrocie z Polski, wezmą się z nowym i jeszcze większym zapałem do pracy, dla podniesienia naszego sportu.

Red.

Tabaki tureckie

Fumy w 20-tu gat. Mydła toaletowe Mydła do golenia CHARUTARIA LIBERTY

Praca Tiradentes 305 DAWNIEJ TELEGRAF HURT! DETAL!

Do sprzedania

Nowy aparat fotograficzny do zdjęć widoków, 111sza wielkość pocztówek. Wartość aparatu 320\$000. Sprzeda się za niską cenę. Bliższych informacji udzieli Redakcja „Gazeta Polska”.

PORADNIA

P. W. Z. Porto União. Zapytuje Pan czy można przestać używać odzież rodzinie zamieszkałej w Polsce bez optacania.

Owszem, można, na następujących warunkach: Osoba pragnąca otrzymać w darze używaną odzież, bieliznę lub obuwie, powinna nadesłać Panu swoje świadectwo ubóstwa, wystawione przez odpowiednie władze polskie. Takie świadectwo powinno stwierdzać, że zainteresowana osoba (zamieszkała w Polsce) nie jest w możności zaspokojenia swych niezbędnych potrzeb życiowych z własnych środków materialnych lub własnej pracy. Po otrzymaniu takiego świadectwa powinien Pan sporządzić spis rzeczy, które Pan pragnie wysłać do Polski i razem z otrzymanym świadectwem ubóstwa przesać do Konsulatu Generalnego Polskiego w Kurytybie z prośbą o zalegalizowanie. Na opłatę konsularną należy przesać sumę 13\$500. Zalegalizowany spis rzeczy razem ze świadectwem ubóstwa włączyć Pan do przesyłki i przesłać pod adresem odbiorcy.

Zwalniane będą od cła na warunkach wyżej wymienionych następujące wyłącznie tylko używane: odzież, bielizna i konfekcja: welniana, półwelniana, bawełniana, lniana oraz z innych naturalnych materiałów włóknistych roślinnych (również watowana lecz bez futra); obuwie ze skóry (z wyjątkiem chevreau, gemzy, lakierowanej, krokodylowej, rekino-wej, żmijowej, zamszowej, deseniowej i t. p. luksusowej, oraz z gumy, filcu i tkanin (z wyjątkiem brokatu).

Bez wymienionych dowodów przesyłka nie będzie zwolniona od cła, chociażby zawierała rzeczy odpowiadające wymaganiom wyżej warunkom.

P. S. K. Ponta Grossa. Sporażądzenie pełnomocnictwa u notariusza brazylijskiego w celu sprzedaży ziemi w Polsce jest bardzo niepraktyczne i pociąga za sobą wiele kosztów. Trzeba bowiem takie pełnomocnictwo tłumaczyć na język polski, gdyż inaczej nie będzie miało waż-

ności w Polsce. Najlepiej i najpraktyczniej będzie poprosić żonę aby na miejscu u polskiego notariusza lub adwokata sporządziła odpowiednio i potrzebne jej pełnomocnictwo, a następnie nadesłała je Panu tylko do podpisania i zalegalizowania w Konsulacie Generalnym Polskim w Kurytybie.

Adam Ranek. Vera Guarany—Iguassu. W sprawie cen za kurtyny, o które Pan zapytuje, donosimy, że aby móc dowiedzieć się o takowe winniśmy wiedzieć: a) z jakiego materiału, b) czy kurtyna ma być płaska, c) podnoszona do góry w ramie, d) zwijana na rolkę, c) rozsuwana. Po otrzymaniu powyższych danych będziemy mogli dokładnie skalkulować cenę.

P. J. A. Balsa Nova. Sprawa poważna, radzimy nie ryzykować zdrowia dziecka, stosując środki domowe. Najlepiej przyjechać do Kurytyby i poradzić się w Stacji Opieki nad matką i dzieckiem przy Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet, Kurytyba ul. Vicente Machado. Dr. Władysława Wołoska przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od 2-4 popoł.

J. W. Rio Vermelho. Sprawę Pana przekazaliśmy do Biura Głównego C. Z. P., który sprawami „pożyczek” zajmuje się.

K. L. Ponta Grossa. Korespondencji Pana nie zamieszcimy, gdyż nie nadaje się do naszego pisma.

DYPLOMOWANY
LEKARZ
DENTYSTA
JAN SKALSKI
posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.
Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18
Rua Aquidaban 1955
Róg ul. Brigadeiro Franco
Kurytyba — Paraná

NOTARJALNIE ZAREJESTROWANA
Parańska Spółka
Osadnicza
KOLONIZUJĄCA NOWĄ WOLĘ
Powiększa kapitał zakładowy i wypuszcza nowe akcje.
Dobry bieg interesów spowodował ją do rozszerzenia działalności.
Akcje po 100 mlr. każda akcja przynosi dywidendę.
Zakupujemy akcje! Bezpieczeństwo wkładu gwarantowane, procent zapewniony.
Piszcie, lub przyjdźcie do nas po szczegółowe objaśnienia.
Companhia Colonizadora e Mercantil Paranaense S. A.
Rua Angelo Sampaio, 1531. Caixa postal 222
CURITYBA - PARANA - BRASIL

MIGUEL MATISKEI **J. GELBERT**
PRZYSIĘGŁY TŁUMACZ PUBLICZNY **SŁUCHACZ PRAW**
BIURO: ul. Barão do Rio Branco 562 — KURYTYBA.
Tłumaczy się na język portugalski pisma sporządzone w jakimkolwiek języku; tłumaczenia te są uznane przez Rząd za legalne. Wyrabia się piospiesznie:
Naturalizacje. Dokumenty potrzebne do zawarcia małżeństwa, Powołania z zagranicy, Potwierdzenia tożsamości.
Zwolnienia od służby wojskowej stosownie do rozporządzenia prawa, jakiegokolwiek sprawy w Sekretariatach, Ściągania należności, Podania, Umowy i t. d. Bezpłatne porady w jakiegokolwiek kwestji adwokackiej.
Mieszkańcy wnętrza Stanu mogą zwracać się z interesami listownie pod wyżej wskazanym adresem. 29-40

O K A Z J A !
PO NAJNIŻSZYCH CENACH za gotówkę lub na raty bezprocentowe — „loty” w odległości 900 metrów od linii tramwajowej Juvevé i w takiej samej odległości od Alto da Rua 15 de Novembro — do nabycia TERYNY pod domy, lub małe posiadłości. Miejsce najwyżej w mieście położone — elektryczność — kanalizacja.
Na życzenie buduje się domy na dogodnych warunkach, według własnych planów i kosztorysów.
Wszelkich bliższych informacji udziela właściciel Ul. Brigadeiro Franco Nr. 1452, róg Carlos de Carvalho.

Chciecie znaleźć zajęcie ?

Agencja pośrednictwa pracy umieszcza w odpowiednich domach: kucharki, służące, pokojówki, damy do towarzystwa i t. d.

Zwróćcie się do nas dzisiaj — nie czekajcie jutra.

Travessa Marumbi 124 — Telefon 1-5-54

Międzynarodowe Biuro Informacyjne

(ESCRITORIO INTERNACIONAL)

JURIDICO - COMMERCIAL

RUA DR. MURICY 449 — CURITYBA

Wszelkie informacje co do sprzaw handlowych i prywatnych.

Sprawy sądowe, przygotowuje się inwentarze, podział majątków polubowne lub sądowe, przepisy nieruchomości, redagowanie testamentów, dokumenty hipoteczne, kontrakty prywatne, inkoso, dokumenty gwarancyjne. Sorządza się papiery do jakiegokolwiek bądź urzędu. Dokumenty ślubów cywilnych i kontraktowych.

Informacje co do rządowych ulg przy spłacaniu długów hipotecznych gruntów rolnych (Reajustamento economico)

Pomiary i plany gruntów.

Tłumaczenia sporządzane przez tłumacza oficjalnego dokumentów, jak np.: świadectw urodzeń, paszportów i t. p.

Sprzedaje się karty okrętowe. Załatwia się korespondencję w językach: portugalskim, hiszpańskim, angielskim, francuskim, niemieckim, włoskim i wszystkich językach słowiańskich. Przepisywanie na maszynie, bilansy handlowe, prowadzenie ksiąg itp.

Przygotowuje się dokumenty, potrzebne do sprowadzania rodzin i znajomych do Brazylii i Argentyny. Obywatelstwo brazylijskie (naturalizaciones).

Nasze ceny są minimalne! Nie omieszkać zwrócić się do nas i zasięgnąć naszej rady w wyżej podanych sprawach!!!

Z São Paulo i Rio

Sekcja Administracyjna „Gazety Polskiej w Brazylii” w Stanie S. Paulo pod kierownictwem p. J. M. HOLESKIEGO,
Rua Conselheiro Ramalho, 274.

Związek wytwórni filmowych. W S. Paulo odbyło się kilka dni temu nadzwyczajne zebranie przedstawicieli wytwórni filmowych brazylijskich. Tematem obrad było zwiększenie produkcji filmowej brazylijskiej i ulepszenie takowej.

Spis ludności stanu S. Paulo. W „Estado de S. Paulo” czytamy o stałym zwiększeniu się mieszkańców Stanu. Statystyka ludności notowana jest w tym stanie od roku 1872 i widzimy ciągły wzrost j. w roku 1872 — 837.354 mieszkańców; 1890 — 1.384.753 w r. 1920 — 2.282.188, czyli zwiększona liczba o przeszło 5 razy od roku 1872. Ilu mieszkańców obecnie liczy stan? Jedni mówią że 6 milionów, inni 7, jeszcze inni, że 8 milionów — na prawdę nie wiadomo. Dzień 20 b. m. wykaże nam faktyczny stan zaludnienia stanu S. Paulo.

Giełda pieniężna. Londyn 59\$883, New York 11\$950; Genewa 1\$040; Madryt 1\$650; Paryż \$798; Lizbon \$545; Berlin \$830; Amsterdam \$820; Antwerpja (złoto) 2\$850; B. Aires pop. 3\$490; Montevideo (złoto) 6\$200.

Szyby kolejowe z Polski. Transport szyn kolejowych przeznaczonych dla Brazylii, wyruszył okrętem z Gdyni. Transport wynosi 15.600 ton.

Kongres partii rządowej postawił jako kandydata na przyszłego prezydenta Stanu p. Armando Sales, interwentora S. Paulo, wobec czego p. Ar. Sales w tych dniach opuszcza swe stanowisko.

DR. SIMÃO MEITIN

DYPLOMOWANY W NIEMCZECH I W RIO DE JANEIRO
Specjalista w chorobach wewnętrznych i nerwowych. Drogi moczowe. Syfilis. Reumatyzm chroniczny.
Konsultorium: Rua Barão de Itapetininga, 37-a. 1. piętro
Sale 6, 7, 8 i 9. Telefon: 4-0715
S. PAULO. 40-51

Rio

Kongres katolicko-naukowy. Przedwczoraj odbyło się pierwsze zebranie organizacyjnej komisji przygotowującej Kongres Katolicko-naukowy, jaki ma się odbyć w niedługim czasie w Rio. Kongres ten jest pod protektorem kardynała Sebastião Leme i honorowym przewodnictwem hrabiego de Afonso Celso.

Poczta lotnicza między Brazylią a Niemcami. Przybył tu „Zeppelin” Dr. Karl Orth, wysoki urzędnik ministerstwa poczty i telegrafu Niemiec celem nawiązania bliższego kontaktu z ministerstwem brazylijskim p. Orth przedstawi projekt dalszego udoskonalenia linii pocztowej lotniczej między Brazylią a Niemcami.

Podróż kardynała Cerejeira. W tych dniach przybywa do Rio kardynał Cerejeira, który zamieszka w pałacu Cattete, gdzie urządzają specjalną dla niego kaplicę.

P. Manoel Ribas konferuje. P. Interwentor Parany Manoel Ribas odbył dziś dłuższą konferencję z Ministrem sprawiedliwości. Tematem konferencji były interesy stanu Parana.

Międzynarodowe wysiłki automobilowe. Minister komunikacji przyznał subwencje w wysokości 25 kontów klubowi Automobilowemu na wstępne wydatki przy organizowaniu Międzynarodowych Wyścigów automobilowych. Wyścigi odbyły się mają jeszcze w tym roku.

Arcebisbup pernambukański. Przybył do Rio D. Miguel de Lima Valverde arcebisbup z Pernambuco, który zabawi kilka dni w stolicy, poczem udaje się do Buenos Aires na Kongres Eucharystyczny.

Tribunał wyborczy w Paranie. Został dziś mianowany przez p. Prezydenta Dr. Edgard Linhares Filho, jako prokurator wyborczy przy Trybunale Wyb. w Paranie.

Ambasador Francji zwiedzi S. Paulo. Specjalnym pociągiem wyruszył stąd do São Paulo Ambasador Francji p. Luiz Hermite z małżonką. Przyjeżdżają do Brazylii reprezentant p. ministra spraw zagr., członkowie ambasady i wielu znajomych.

Nowy dyrektor Poczty i Telegrafu w São Paulo. W dniu wczorajszym został mianowany p. Antonio Genaro Rodrigues dyrektorem generalnym poczty i telegrafu w São Paulo.

Stuletnia rocznica śmierci Cesarza Don Pedro I. Komisja Organizacyjna na obchody pierwszego stulecia śmierci Cesarza Don Pedro I, zwróciła się wczoraj do p. Prezydenta z prośbą o Go na obchód, który odbędzie się w stolicy dn. 24 b. m.

Oświadczenie ministra Macedo Soares. Rociągami „Cruzeiro do Sul” powrócił z São Paulo Minister spraw zagr. Macedo Soares, witany na dworcu przez reprezentanta Prezydenta Republiki, członków rządu, prasę i wielu przyjaciół. Zapytany przez dziennikarzy o wybory w S. Paulo i kandydaturę p. Armando Sales de Oliveira na przyszłego prezydenta Stanu, p. Minister oświadczył, że p. Sales de Oliveira cieszy się w Stanie S. Paulo wielką popularnością i sympatią, prawie że jest pewnym, że p. Sales de Oliveira uzyska dużą większość głosów przy wyborach. P. Minister zaznacza, że wyraźnie odczuwa się w São Paulo zupełną

MASZYNY DO SZYCIA. ma'lo używane i nowe, najlepszej marki, wysła się do każdej miejscowości.

CASA ADÃO - São Paulo
Rua Conselheiro Ramalho 274.

wolność wyborczą, niema tam żadnego nacisku specjalnego żadnej partii. Jest rzeczą pewną że „Partido Constitucionalista” wygra w wyborach obecnych na całej linii.

Najwyższy Trybunał Wyborczy podaje ogólną ilość deputowanych federalnych i stanowych. Najwyższy Trybunał Wyborczy podaje obecnie do wiadomości publicznej, ustaloną przez Konstytuante listę ilości deputowanych, federalnych i stanowych, zatwierdzoną na nadzwyczajnym posiedzeniu konstytucyjnym w dn. 31 lipca 1934. Deputowani wybierani na przebieg 4 lat do dn. 3 maja 1938 roku.

Ilość Deputowanych do rządu federalnego.

Amazona	4
Pará	9
Maranhão	7
Piauí	5
Ceará	11
Rio Grande do Norte	5
Paraíba	9
Pernambuco	19
Alagoas	8
Sergipe	4
Baía	24
Espírito Santo	4
Distrito Federal	10
Rio de Janeiro	17
Minas Gerais	38
S. Paulo	34
Goias	4
Mato Grosso	4
Paraná	6
Santa Catarina	6
Rio Grande Sul	20
Territorio de Acre	2
Razem	250

Instytut Ortopedii i Protezy nowoczesnej

ITALO SPADAVECCHIA

Specjalność: Aparaty do zastąpienia amputowanych członków, dla dotkniętych rękoma, rękami, wadami kręgosłupa, bioder, chorobą Pott'a, do paraliżu dziecięcego etc. — Pasję powstrzymującą rozszerzenia brzucha u kobiet oraz wszelkie akcesoria dla osób świeżo operowanych. Pończochy gumowe.

Dyrektor: PROF. ITALO SPADAVECCHIA
Eks-dyrektor Instytutu Protezy Ortopedycznej w Garbonara de Bari dla kalek wojennych. Członek premyowanego Zakładu Ortopedycznego Giuseppe Spadavecchia & Figli de Bari.
Rua do Carmo, 39-41 — SÃO PAULO

Dr. Adolpho Taubkin

ADWOKAT

(na prawach władz stanu S. Paulo)
Sprawy cywilne i handlowe, kontrakty, hipoteki, kupna i sprzedaży gruntu i t. d., ściąganie długów i wszelkie sprawy sądowe.
Rua Direita N. 2, 2. andar — Telefon 2-1629 — São Paulo.
Przyjmuje od godz. 9-11 rano i od 3-5 po południu.
MÓWI PO POLSKU.

DR. A. CANDJA
SPECJALISTA CHOROBY WENERYCZNYCH
SYFILIS I TRYPER WE WSZELKICH STADJACH
Klienci otrzymują bezpłatnie analizy lekarskie.
— Przyjmuje od 9-11 i od 2-6 codziennie.
W niedziele od 10-12
SÃO PAULO — Rua Barão de Itapetininga 52. — 3 piętro
TELEFON 4-0218.

Egzamin na szofera

możesz zdać w krótkim czasie, udając się do największej w tym zakresie szkoły w São Paulo. Nauka w dzień i w nocy, uprzyświeceni się zapłatę.
Rua Anhangabahu n. 137. — Telefon 2-7516.

Nieporozumienia między Francją a Polską stwierdza publicysta francuski

Publicysta d'Ormesson zamieszcza w „Figaro” artykuł p. t. „Francja i Polska”, w którym twierdzi, że na skutek ostrych artykułów, krytykujących francuską politykę zagraniczną, jakie pojawiły się w prasie francuskiej, zaczęto w Polsce brać to do dowodu i występować przeciwko francuskiej polityce zagranicznej. Tymczasem — zdaniem d'Ormesson'a — Francja zawsze postępowała lojalnie w stosunku do Polski, nawet w okresie największych wysiłków w kierunku zbliżenia między Francją a Niemcami. Wzajemnie za to Polska zawsze żywiła podejrzenia w stosunku do Francji.

W chwili negocjowania Paktu czterech krytyka pasy francuskiej przybrała niezwykle rozmiary. Wydawało się, że pakt ten, który

MINAS GERAES

Każda z partii politycznych postawiła, jako kandydata na przyszłego prezydenta Stanu swego przewodniczącego, t. j. partia rządowa p. Antonio Carlos'a i opozycyjna p. Arthur Bernardesa.

RIO GRANDE

W Rio Grande do Sul zdarzyło się morderstwo polityczne, które oburzyło wszystkich mieszkańców Stanu. Subprefekt Vespasiano Pacheco, witając się z jednym z członków przeciwnej partii, zwracając się do siebie, ten zdradziecko wpadł mu w plecy noż, powodując natychmiastową śmierć.

Assis Brasil nie przyjął żadnej kandydatury, proponowanej mu przez kilka partii opozycyjnych. Jest on stronikiem Borgesa de Medeiros.

ZAKŁAD KRAWIECKI

Czesława Zielińskiego
Rua Gen. Couto Magalhães 64
SÃO PAULO
N. 15-35

Naturalizacje, Patenty wynalazków, Administracja dóbr

Zgłaszać się do **DR. RANGEL**
Rua Santa Tereza, 19 — S. PAULO.
0-3

Kupuję skóry wszelkiego rodzaju i królików dla własnej fabrykacji. Płacę najlepsze ceny.

RITVO

Ul. Flor. de Abreu 66, S. PAULO
0-1

GROŹNA SYTUACJA NA DALEKIM WSCHODZIE

Korespondent warszawskiej „Gazety Polskiej”, Otmar mieszkający stale w Moskwie, zwiędził ostatnio, okolice kolei żelaznej Wschodnio-Chińskiej i ogłosił swe spostrzeżenia, bardzo zajmujące, w wspomnianym dzienniku, w artykule, którego skrót podajemy poniżej.

Rokowania między Sowietami, z jednej strony, a Japonią i Mandżurją z drugiej, w sprawie sprzedaży przez Rosję Japonii, rzeczony kolei żelaznej, zostały zerwane. Panuje anarchja wzdłuż linii kolejowej a w pierwszym miejscu na jej odcinku wschodnim.

Sprawozdanie, przedstawione przez prezesa dyirekcji teje kolei, pana Rudyja daje nam smutny obraz, alarmujących warunków bezpieczeństwa, w tamtych stronach. W przeciągu niemałych trzech tygodni, od 17-go lipca, do 6-go sierpnia tego roku, wydarzyło się 12 rozmyślnie spowodowanych katastrof kolejowych, 43 napadów na zabudowania stacyjne, 28 uszkodzeń toru kolejowego, dwa wypadki podpalenia, 14 przeiw komunikacji drutowych i 9 zamachów na mosty.

Przy tych okazjach zabito dwóch kolejarzy, zraniono 48-iu a uprowadzono do niewoli 72-ch. Straty w materiale kolejowym wynoszą 21 lokomotyw w rozbit ich i 207 wagonów rozstraszonych. Sowiety oceniają straty materialne, w czasie tego przejazdu na milion rubli w złocie, wzywając pod uwagę koszt utrzymania wojska, leczenie rannych i odszkodowanie dla rodzin, zabitych kolejarzy. Obie strony oskarżają się nawzajem bardzo gorliwie. Rosjanie twierdzą, że Japończycy, zajmując Północną Mandżurję, zobowiązali się do respektowania interesów sowieckich, a w pierwszym miejscu winni się byli starać o zapewnienie warunków bezpieczeństwa rzeczony kolei.

Japończycy oskarżają swych przeciwników, utrzymując, że bandyci mają poparcie niektórych urzędników kolejowych, rosyjskich. Czytając sprzeczne komunikaty obu stron, musi się przyjść do przekonania, że albo jedna strona podaje nieprawdziwe komunikaty, albo że prawda, jak zwykle leży w pośrodku.

Nie jest rzeczą możliwą do przypuszczenia, by Rosjanie niszczyli obiekty wystawione na sprzedaż, co jedynie mogłoby się jedynie zdarzyć, jeżeliby urzędnicy, byli złożeni z elementów antysowieckich, a ta hipoteza jest nie do przyjęcia znając staranną selekcję urzędników w Rosji. Z powodów, natury czysto ludzkiej nikt nie może przypuszczać, by ktoś niszczył lub pomagał w niszczeniu, domu któremu się zamieszkuje tem więcej, że wszelkie napady zagrażają zdrowiu i życiu domniemyanych pomocników, a także ich wolności osobistej.

Oprócz tego, sytuacja na granicy mandżursko-rosyjskiej komplikuje się jeszcze więcej przez zbrojne dywersje, o które obie strony oskarżają się wzajemnie, a także zaprzeczają gorliwie zastrzonym wypadkom.

Sądząc podane wyżej dane, należałoby przypuścić do przekonania, że prawda leży w pośrodku. Lecz nie można mówić o odpowiedzialności rosyjskich władz

centralnych, ani też nawet okręgowych, za wspomniane dywersje zbrojne. Nie można zaprzeczyć pokojowym intencjom Sowietów, odnośnie do terytoriów Dalekiego Wschodu, a to przynajmniej na etap od 20-u do 30 lat. Także należy wziąć pod uwagę zagadnienie możliwości mobilizacji chłopów, niezadowolonych w swej większej części z obecnego reżimu, niemożliwość mobilizacji 12-u milionów robotników, co napewno wywołałoby wstrząs nowego systemu ekonomicznego Rosji, jeszcze dotąd nieustalonego i szczerą wydajność transportów i szczupłą wydajność zapotrzebowaniu w czasie pokoju, lecz niemogących odpowiedzieć skutecznie wymaganiom wojennym.

Wstrzymanie pokoju jest imperatywem kategorycznym dla potrzeb ekonomicznych Sowietów i dla utrzymania ich prestiżu.

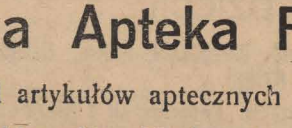
Pomimo, iż nawet propaganda militarna zrobiła ostatnimi laty olbrzymie postępy w Rosji, pomimo iż fala neonacjonalizmu rozszerza się po nową Rosję, musi się wierzyć bezwarunkowo w pacyfizm rosyjski. Zatrzymać się bowiem w połowie prac rozpoczętych, olbrzymich inwestycji, znaczących wywołać wstrząs, mogący zrujnować system komunistyczny. Fakt przerwania rokowań o sprzedaż kolei Wschodnio-Chińskiej nie może być dla nikogo niespodzianką. Nie trzeba było być prorokiem, by zaraz po spotkaniu się pierwszych delegatów, gdy japończycy ofiarowali 1/13 żądanej sumy (50 milionów za 625) stanowiącej jednak tylko ćwierć rzeczywistej wartości tej linii komunikacyjnej, nie przewidzieć, że ten „handel” nie może przebieść do skutku.

Pomimo tego młodzież komunistyczna wydawana na propagandzie militarnej nie może zrozumieć słusznego zupełnie stanowiska, zajętego przez Rząd Sowiecki, które mogłoby być skoncentrowane w hasło: „Nie damy się sprowokować.”

Również należałoby wziąć pod rachubę usposobienie rosyjskiego wojska na Dalekim Wschodzie, które znajduje się w najgorszych warunkach dla żołnierzy, t. j. w warunkach frontu bez walki z nieprzyjacielem.

Zebrałszy więc w jedno, wszelkie fakty na granicy mandżursko-rosyjskiej, t. j. załamanie się rokowań o sprzedaż kolei Wschodnio-Chińskiej, więcej zbrojne dywersje na granicy więcej nowa fala represyj przeciw elementom sowieckim, więcej wzrastającą wciąż animozję, wszystko to razem może sprawić, że 1001-y strzał lokalny, może doprowadzić do wybuchu na terytorium podminowanym od wielu lat armatami wojennymi.

Możliwie, że zajęcie kolei i terytoriów sąsiednich przez Japończyków siłą, wobec którego faktu możnaby zająć stanowisko nieprzejednane, jak w kwestii Besarabji, byłoby dla prestiżu Rosji korzystniejsze, niż sprzedaż za pół darmo kolei żelaznej, gdyż tylko przekroczenie granicy i zgwałcenie terytorium prawdziwie sowieckiego, mogłoby stanowić tak zwanego „Casus Belli”.

Mala Real Ingleza

Sprzedaje się sztyfarty 3-ej klasy do Europy, jak: do POLSKI, LOTWY, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWII, AUSTRII, RUMUNJI, BESARABJI etc.

DATY ODJAZDU OKRĘTÓW

ZE SANTOS		H. CHIEFTAIN	
DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES	18 września	ALMANZORA	24 września
H. PRINCESS	25 września	H. PRINCESS	6 październ.
AKMANZORA	25 września	ALCANTARA	8 "
H. BRIGADE	2 październ.	H. ARIGADE	20 "
AKANTARA	6 "	BRITTANY	22 "
H. PATRIOT	16 "	ASTURIAS	24 "
ARLANZA	23 "	ARLANZA	12 listopada
H. MONARCH	30 "	H. PATRIOT	3 "
ASTURIAS	3 listopada		5 "

CIA. MARTE
Rua 15 de Novembro 257-261 — Kurytyba
CAIXA POSTAL, 220 TELEFON 451

Apteka Tiradentes

APTEKARZ — KUNO KLEEMANN
CURITYBA
Praca Tiradentes Nr. 398
TELEFON 1084

Jedyną Aptekę Polską w Kurytybie.
Największy skład artykułów aptecznych i drogowych po najniższych cenach
Porady lekarskie dla biednych od godziny 10 - 12

List z Polski

Rząd, jaki pisaliśmy, postanowił przyjąć z pomocą mniejszym gospodarstwom rolnym bez względu na to, jakimi długami są one obciążone. Majątki średnie od 50 do 500 hektarów, a w niektórych „określonych”, zapewne na wschodzie — do 1000 hektarów, korzystać będą również, aczkolwiek w mniejszych rozmiarach, z wszelkich dobrodziejstw odłużeniowych, a więc i z pomocy rządu. Te majątki jednak nie mogą być zadłużone powyżej 75 ich szacunku.

Jaką pomoc wyświadczy państwo? Banki, które udzieliły pożyczek „melioracyjnych, celowych i klasowych”, obniżą je tak, by dłużnik mógł się z reszty długu wywiązać. Chodzi tu zapewne o mająteckie starannie zagospodarowane, które w dobrych czasach uciekły się do pożyczek, aby podnieść wydajność, a teraz z powodu niskich cen ziemiopłodów nie mogą spłacać pożyczek. Również gospodarstwom, powstałym z parcelacji przeprowadzonej ze środków Funduszu Obrótowego Reformy Rolnej, dług zostanie obniżony.

Pozatem dług krótkoterminowy, udzielony przez banki, ulegną przymusowej zamianie na „średnioterminowe” — na lat 14 (dla gospodarstw) a na lat 10 dla majątków (do 500 hekt.). Od tych długów płaćć będą gospodarze i ziemianin 4%. Dalej termin długów prywatnych, ciężących na gospodarstwach rolnych, będzie odroczone na lat 15, a oprocentowany na 3 do 4 od sta rocznic. Ale jeżeli dłużnik nie zapłaci rat należnych „w ciągu trzech kwartałów”, wierzyciel odzyska „prawo wymagania całej sumy dłużnej”. Następnie obniżony będzie dług powstały z tytułu parcelacji prywatnej; tu się uwzględni spadek cen ziemi. W końcu ulegną zmianie długi z tytułu działań rolniczych i zobowiązań hipotecznych małżonków. Wogóle zaś odroczenie obejmować będzie długi rolnicze, powstałe przed 1 lipca 1932 r.

Większe majątki nie otrzymają od skarbu pomocy, ale będą korzystać z pewnych ulg, w zależności od tego, jak bardzo są zadłużone; im większe będą majątki, tem zadłużenie ich powinno być mniejsze (aż do 30%) by ulgi mogły otrzymać.

Dotychczas nie wydał szczegółowych przepisów o odroczeniu, nastąpi to we wrześniu.

Izby pracy

Rząd zwrócił uwagę na nieprzychylny stosunek klasy robotniczej do niego. Aby ten stosunek zmienić, rząd nawiąże styczność ze światem pracowniczym zapomocą izb pracy. Izby pracy ogarną przymusowo wszystkich pracowników, a toby zaś znaczyło, że zarówno robotników jak i urzędników, choć zdaje się chodzi głównie o warstwę robotników fabrycznych. Jak będą izby pracy urządzone — narazie nie wiemy. Słychać tylko, że powstaną już w końcu tego roku.

Współpraca z obcym państwem gdzie mieszkają Polacy

Zespolenie narodu jest niesłychane ważne dla przyszłości Polski jako młodego mocarstwa. Powstał świeży Światowy Związek Polaków na Drugim Zjeździe Polaków z zagranicy. I oto czy-

tamy w oświadczeniu zasadniczym Łjazdu, że „obowiązki wobec państwa obcego — tam, gdzie Polacy mieszkają — „muszą być wykonywane z pełną lojalnością” czyli wiernie. Co więcej, Polacy powinni uczestniczyć „w życiu publicznym”, naprzykład w wyborach politycznych i gminnych owych państw, których są obywatelami; uczestnictwo to będzie najlepszą ręką, że ich prawa do swobodnego rozwoju kulturalnego (głównie szkoły polskie, dzienniki i nabożeństwa) będą uszanowane.

Polityka zagraniczna

Nasza polityka zagraniczna kroczy po własnej drodze. Francja podobno nalega, by Polska przystąpiła do „wschodniego układu wzajemnej pomocy”. Ale zdaje się, że Rosja popsuła tę sprawę, opowiadając się, co prawda niewyraźnie, za „sprawiedliwością” dla — Litwy. Jeżeliby ów „układ wzajemnej pomocy” miał służyć do powiększenia Litwy, to oczywiście Polska w żaden sposób nie mogłaby wejść po niego.

Węgry, Polak, dwa bratanki

Następuje znamienne zbliżenie Polski z Węgrami. Przyjedzie do Warszawy pierwszy minister Goembesz i minister spraw zagranicznych Kanya. Ta bytność była zapowiadana już dawno, ale później jej zaprzeczano. Zbliżenie Polski z Węgrami odbywa się równocześnie ze zbliżeniem gospodarzem i politycznym Polski z Włochami. Co z tego wynika, nie pewnego powiedzieć nie można, choćby dlatego, że Rumunja pozostaje naszym sojusznikiem, a właśnie ona okroliła bardzo hojnie — dla siebie — Węgry.

Austria

I przyszłość Austrii jest niepewna. Dotychczas powieszono za udział w spisku na Dollfusa 7 osób, w tem żołnierza i 4 policjantów. Schuschnigg, następca Dollfusa, otoczony ma być specjalną strażą, złożoną z oficerów, bo policji i szeregowcom ufać nie można.

W łonie rządu austriackiego panuje niezgoda. Pomocnik Schuschnigga, książę Starhemberg ma bodaj za dalekie zamysły. Chce być pierwszą osobą w kraju i stanąć wyżej nad kanclerza i nad prezydenta Austrii. Mówią, że uśmiecha mu się tytuł regenta, czyli panującego w zastępstwie króla czy cesarza. Regenta mają Węgry, ale Węgry są królestwem, choć bez króla. Austria zaś nie jest ani republiką, ani królestwem, jeno państwem, czyli ustrój jej jest jak w tem porównaniu „ni pies, ni wydra, coś nakształt świdra”.

W każdym razie ktoś musiałby Starhembergowi tego tytułu regenta udzielić i ktoś musiałby go poprzeć. Książę pojechał do Włoch i prosił pono Mussoliniego o poparcie dla siebie na gruncie wiedzynarodowym. Ogłoszenie zaś „regencji” nastąpiłoby chyba przez Heimwergę, czyli wojsko pomocnicze, będące pod wodzą właśnie Starhemberga. Jednocześnie jednak piszą, że Habsburg Otto, syn cesarza Karola, bliżej jest korony niż kiedykolwiek po śmierci ojca.

Poznań, 25 września 1934.

ZE ŚWIATA

Polska

Pierwsze posiedzenie Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków zagran.

Pierwsze posiedzenie Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków z zagranicy odbyło się 10 ub. m. o g. 9,30 w sali portretowej magistratu m. stoł. Krakowa.

Obrazy zagał przewodniczący Rady Naczelnej marszałek Senatu Wł. Raczkiewicz.

Rada Naczelna ukonstytuowała się zgodnie z statutem. W skład prezydium Rady Naczelnej wchodzi wszyscy zgraniczni członkowie Rady, obecni w kraju. Ponadto wybrano: p. marszałka Raczkiewicza, dyr. Wiktora Ambroziewicza, mjr. dypl. Mieczysława Fularskiego, prof. Goetla, prez. Helczyńskiego, dyr. St. Lenartowicza, radcę Michała Pankiewicza, dyr. St. Paprockiego, Adama Stebelskiego, dyr. St. Szwedowskiego i dyr. Zielińskiego.

Rada dokonała też wyboru sądu organizacyjnego w składzie: dyr. Feliks, Kwaśniewski, prez. Helczyński, ks. rektor Paulus, dyr. Świechowski oraz trzech członków kapituły odznaki honorowej Światowego Związku Polaków.

W obradach wzięło udział 30 członków Rady Naczelnej, przyczem z terenów zagranicznych byli reprezentowani: Francja, Niemcy, Stany Zjednoczone, Litwa, Łotwa, Kanada, Rumunja, Czechosłowacja, Argentyna, Brazylja.

Strasna katastrofa budowlana w Ozorkowie

W Ozorkowie, na terenach zakładów przemysłowych Schloeserowskiej Manufaktury, wydarzyła się strasna katastrofa, która pociągnęła za sobą wiele ofiar ludzkich.

Na terenie zakładów, poza czynnymi zakładami przemysłowymi znajduje się stary gmach fabryczny, nieużywany już od 40 lat. Gmach ten oddawna już chciano rozebrać, gdyż zajmował duży szmat terenu. Przedewszystkiem postanowiono rozebrać wysoki komin fabryczny. Nadzór nad pracami objął majster ciesielski Józefowicz.

Początkowo roboty odbywały się w zupełnym spokoju. Nagle rozległ się straszliwy huk i komin runął, zasypując gruzami pracujących robotników. Pierwszy zginął kominiarz Podgórski, który padł trupem na miejscu. Spod gruzów wydobyto jeszcze cztery osoby. Jeden z robotników zmarł w drodze do szpitala, trzej inni są ciężko ranni.

Sądono początkowo, że na tem lista ofiar się skończy. Wiedząc, że nie wrócić jeden z robotników, zatrudnionych przy rozbiorze kolumny, niejaki Urbaniak. Rozpoczęto poszukiwania, które jednak nie dały żadnych rezultatów. Przypuszczalnie Urbaniak znajduje się na dnie olbrzymiej kupy gruzów. Mimo intensywnych akcji ratunkowej do tej pory nie zdołano dotrzeć do pogrzebanego pod sosem cegiel Urbaniaka.

Ponieważ nierzabrana jeszcze część kolumny zarysowuje się, w obawie dalszych ofiar przerywano pracę i powiadomiono władze w Łodzi. Na miejsce katastrofy wyjechała z Łodzi specjalna komisja techniczna. Józefiaka, który prowadził prace przy rozbiorze kolumny aresztowano, gdyż stwierdzono niefachowość robót.

Potwierdzenie przyjazdu Ks. Kardynała Hłonda.

Na Kongresie Eucharystycznym w Buenos Aires, Polskę reprezentować będzie pielgrzymka, na czele której stać będzie Ks. Kardynał i Prymas Polski, Augustyn Hłond.

W pielgrzymce uczestniczyć będą również Biskupi Częstochowski, Ks. Teodor Kubina, Okoniewski, Przedziecki i Radochoński.

Ks. Biskup Kubina odwiedzić będzie zaraz po Kongresie Misjonów w Argentynie. Z powrotem pojedzie do Rio de Janeiro skąd dnia 20 listopada odwiedzić będzie kolejno S. Paulo, Parana, S. Katarinę i Rio Gr. do Sul, co trwać będzie przynajmniej 2 miesiące.

Zatelefonuj dzisiaj jeszcze pod nr. 3, żądając prospektów i cen. Wskazówek ściśle naukowych wykonanej fosy przetworczej „OMS”.

St. Zjednoczone

Amerykańska flota wojenna płynie na Pacyfik

Tymczasowy kierownik departamentu marynarki wojennej oświadczył, iż wydał rozkaz, aby „8 okrętów wojennych Stanów Zjednoczonych stacjonowanych na wybrzeżu Oceanu Atlantyckiego, udało się na Pacyfik, gdzie pozostaną „dopóki sytuacja się nie zmieni”.

Jak słychać powyższe polecenie od pewnego czasu było przedmiotem rozważań kół kierowniczych marynarki Stanów.

Nieżyłła katastrofa lotnicza

Z Nowego Jorku donoszą: Ludność nowojorskiego przedmieścia Brooklyn była świadkiem niezwyklej katastrofy samolotowej. Dwóch pilotów chińskich uczniów cywilnej szkoły lotniczej pragnęło popisać się swą zręcznością przed generałem Czag-Fan-Wel, który przybył do Nowego Jorku w ubiegły piątek.

Lotnicy urządzili na wysokości 700 metrów pokaz walki lotniczej. Jeden z aparatów zbliżył się zabardzo do drugiego i rozciął się smigłem na pół runął na dach jednego z domów, rozbijając się doszczętnie. Z pod strzaskanego samolotu wydobyło zniekształcone zwłoki pilota. Drugi samolot z połamaniem smigłem i uszkodzonym motorem skapotał przy lądowaniu, przyczem pilot doznał lekkich obrażeń. Tragicznie zakończony pokaz lotniczy będzie jeszcze przedmiotem

rozprawy sądowej, gdyż odbył się on bez zezwolenia władz.

Tajne porozumienie Anglii z Japonją

Według doniesień z Tokio jeden z czołowych tamtejszych dzienników „Asahi” opublikował szczegóły tajnego porozumienia angielsko-japońskiego. Układ ten przewiduje rzekomo utworzenie strefy zdemilitaryzowanej w południowych Filipinach i Australji, uznanie państwa mandzurskiego przez Wielką Brytanię, zgłoszenie desinterementu Japonji w Chinach Północnych, Wielkiej Brytanji w Azji Środkowej, oraz zniesienie ograniczenia zbrojeń morskich obu państw.

W wypadku konfliktu z Sowietami zarówno Anglja, jak Japonja winny zachować przychylną neutralność. Publikacje te oparte rzekomo na wiarygodnych informacjach ze źródeł zagranicznych wywołały w Tokio olbrzymią sensację.

Wszyscy wybitni politycy oraz dyplomaci spędzający urlop w uzdrowiskach japońskich powrócili natychmiast do Tokio. Japońskie ministerstwa spraw zagranicznych dementują wprowadzenie wiadomości podanej przez dziennik „Asahi”, do zaprzeczenia powyższego nie przywiązują jednak zbyt wielkiej wagi.

Również na Downings Street oświadczają, że informacje o angielsko-japońskim tajnym układzie są bezpodstawne. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że żaden z londyńskich dzienników nie zamieszcza wiadomości, o publikowanych przez dziennik japoński.

POLITYKA ŚWIATOWA

Najważniejszym zdarzeniem w obecnej polityce światowej jest wstąpienie Rosji Sowieckiej do Ligi Narodów, jako stałego jej członka. Nigdy nie odczuwano takiego napięcia wśród delegatów Ligi, jak w przeddzień głosowania za—lub nie przyjęciem Rosji, po przemówieniu kilku delegatów przeciw Rosji. Silną opozycję stanowili delegaci Portugalji, Szwajcarii, Irlandji, Argentyny i Holandji. Delegat portugalski zabierał głos dwa razy i z oburzeniem podkreślał, że przyjęcie Rosji do Ligi jest krzywdzącą niesprawiedliwością wobec innych państw, a przede wszystkim krzywdą moralną rządząca wszystkim narodom chrześcijańskim wobec zasad Sowieckich. Portugalia czy inne państwa nie mogą mieć zaufania do Rosji Sowieckiej i spodziewa się że wszyscy delegaci Ligi będą pracować nad tem, aby nie dopuścić do tego, by Liga stała się ośrodkiem propagandy, podburzającej cały świat! Cafe chrześcijaństwo jest oburzone na Rosję—i jeżeli ono raz straci zaufanie do Ligi Narodów—to ta instytucja nigdy nie spełni swego zadania!

Delegat Irlandji De Valera żąda, aby Rosja dała wszystkim obywatelom świata, jak i swoim własnym te same uprawnienia i gwarancje, jak obywatelom Ameryki Północnej. Przystąpiono do głosowania. Wynik tegoż następujący: Za wstąpieniem Rosji: 39 głosów, 3 przeciw, 7 wstrzymało się od głosowania.

Za daniem Rosji stałego miejsca w Lidze głosowało 40 za a 10 wstrzymało się od głosowania. Tak więc Rosja Sowiecka została przyjętą do Ligi Narodów zajmującą w niej stałe miejsce.

Po przegłosowaniu prezydent konferencji Sandler kazał poprosić delegatów Rosji. W swem przemówieniu do 3 reprezentantów sowieckich, przewodniczący Sandler między innymi podkreślił, że przystąpienie dwóch kontynentów do 160 milionami ludności, przyczyni się znacznie do „rzeczywistej powszechniej Ligi Narodów”. W odpowiedzi zabrał głos (zawsze uśmiechnięty) Litwinów mówiąc, że już najwyższy był czas, aby zmienili się nie przychylnie i nieprzyjacielskie nastroje innych państw w stosunku do Rosji. Podkreśla dalej, że emigrantom nie zleżo się w Rosji nie dzieje. Rosja ma nadzieję, że poszczególne państwa nie będą się mieszały w wewnętrzną politykę i sprawy Rosji. Rosja posiadając w swem kraju 200 różnych narodowości, tworzy sama jakby Ligę Narodów, gdzie pracują wszyscy obywatele wspólnie. Podstawową współpracą Rosji w Lidze będzie danie możliwości każdemu państwu rozwijania się według własnych potrzeb bez wtarcania się do innych państw. Rosja w Lidze Narodów przedstawia nowy całkiem system zwłaszcza pod względem polityki gospodarczej. Mowa Litwinowa nie wywołała na obecnych silnego wrażenia.

Wydział Konsularny przy Poselstwie Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro.

Rio de Janeiro, dn. 14 września 1934.

KOMUNIKAT

Poszukiwane są za pośrednictwem Wydziału Konsularnego przy Poselstwie Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro (Praia de Botafogo 246), przez znajomych, względnie rodzinę, następujące osoby:

- 1) FAJENBALD HERSZ, pochodzący z pow. brzezińskiego, w wieku lat 21, syn Marjem i Zacharji, który wyjechał z Polski, wraz ze swoją rodziną, w roku 1923;
- 2) GRANDES ELŻBIETA, z pochodzenia cudzoziemka, która wyszła zażamą za obywatela polskiego;
- 3) HERLINGER OSCAR, z zawodu inżynier, który do Brazylji przyjechał przed około 20 laty;
- 4) MATUSZKIEWICZ JAN, rodem z pow. Janowskiego; do Brazylji przyjechał powtórnie w miesiącu maju 1934 roku;
- 5) PTOK PIOTR, w wieku lat 31 syn Szczepana i Marji, który z Polski do Brazylji wyjechał w 1929 roku i początkowo zamieszkiwał w S. Paulo;
- 6) PASZCZUK PIOTR, pochodzący z pow. Hrubieszowskiego, który do Brazylji przyjechał przed 6 laty i osiedlił się w m. São Paulo;
- 7) SCHNARR WILHELM, pochodzący z Łodzi; do Brazylji przyjechał przed wojną światową;
- 8) SOSNOWSKI WALENTY, syn Jakóba i Rozalji, w wieku około 80 lat, rodem z pow. Garwolińskiego; do Brazylji przyjechał w roku 1890—1891 wraz ze swoim kolegą nazwiskiem Komar;
- 9) WALENDZIK ROMUALD, w wieku około 30 lat, syn Sterana i Anny, pochodzący z pow. Białostockiego; do Brazylji przyjechał w 1930 roku;
- 10) WERNER MORYC, z zawodu szewc, rodem z Krakowa; do Brazylji przyjechał przed około 4 laty i początkowo zamieszkał w São Paulo, rua Consolação, 128.

Poszukiwani i każdy, kto posiada jakiegokolwiek informację o miejscu pobytu i losie wymienionych, proszeni są o porozumienie się z Wydziałem Konsularnym przy Poselstwie R. P. w Rio de Janeiro.

POSZUKIWANIA

Za pośrednictwem Konsulatu Generalnego Polskiego w Kurytybie poszukiwane są następujące osoby: KOSIŃSKI STANISŁAW, ze wsi Marukowo, pow. Cieszewo, ostatnio przebywał w Argentynie i Urugwaju. NOWAK FRANCISZEK, urodzony 3—II—1882 w Wodzisławiu, na Śląsku, przebywał w Brazylji od roku 1902, ostatnio zamieszkał w Aquidabam, municypjum Blumenau, Santa Catharina.

OBARSKI ANTONI, syn Walerego i Florentyny, z Kolonii Kuźnia, pow. Radom. W roku 1930 przebywał w Kurytybie.

STANISZEWSKI KAZIMIERZ, syn Michała, pochodzący z gminy Tułowice, pow. Sochaczew, przybył do Brazylji przed 20 laty. WALENDZIK ROMUALD, syn Stefana i Anny, pochodzący ze wsi Jacmierza Mała, powiat Białystok; przybył do Brazylji w roku 1930.

Każdy, kto posiada jakiegokolwiek informację o miejscu pobytu i losie wymienionych osób, proszony jest o porozumienie się pisemnie lub osobiste z Konsulatem Generalnym R. P. w Kurytybie (Rua André de Barros, 528).

NASIONA TUZIN 2\$000
KARTY UŻWANE 3\$500 4\$500
KARTY DO GRY NOWE 5\$500 6\$500
TUTKI 100 SZTUK 100 rs.

FLORECKI

Praca Tiradentes 305

Dawniej Telegraf.

Hurt. Detal.

Nowy okres egzaminów

GINNAZZUM

NOVO ATENEU

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Rodziców, że przyjmując się kandydatów do składania egzaminów na rok 1934. Także przyjmując się uczniów i uczennice na wolny 3-ci kurs, który uprawnia do studiów na Uniwersytecie Parańskim. Do tego kursu składanie egzaminów nie jest wymagane. Kursy dzienne i wieczorowe.

Bliższe informacje: ul. Aquidabam 278 Kurytyba.

KOLONIŚCI!

Nie zapominajcie, że ubrania nowe, jak i używane najtaniej nabyć można tylko w znanym sklepie RUA BARÃO DO RIO BRANCO 329 OBOK PAŁACU PREZYDENTA oraz galanterja.

Mówi się po polsku.

8-1

QUEM BEM ALIMENTA BEM CRIA
para bem alimentar so com as
FARINHAS INTEGRAIS
“**NEZEA**”
porque são farinhas fabricadas sob um
critério novo, onde as propriedades sadias
e nutritivas dos grãos dos cereais são
totalmente aproveitadas

MACZKA ODŻYWCZA „ALEGRIA”

Zapobiega bólowi brzucha i wszelkim komplikacjom żołądkowym

(SPECJALNIE U DZIECI)

Produkt ten powinien być używany przez wszystkie matki, dbające o zdrowie swych dzieci.

Sprzedaż we wszystkich aptekach, składach aptecznych i pierwszorzędnym sklepach spożywczych.

CASA MARSELHA

Zawiadamia Szan. Kliencie, iż ma zawsze duży wybór artykułów dla pań i panów, jak: torebki damskie, rękawiczki, parasolki pończochy, skarpetki, koszule, krawaty, palta gumowe i t. p.

Gotowe ubrania od 40\$000

CENY BEZKONKURENCYJNE

FLOMENBAUN & KNOPHOLZ

MÓWI SIĘ PO POLSKU.

CURITYBA - Av. João Pessoa 107 (Palacio Garcez) - PARANÁ 371-39-45

Hotel Polski (HOTEL MARTINS)

Marcina Jarugi

Curityba ULICA RIACHUELO 114 Parana Vis á vis Pałacu Muncypalnego róg placu Dr. Generoso Marques Telefon, 989 - Caixa postal, 463 - Adres telegraficzny "HOTEMAR".

Urządzenie pierwszorzędną w modnym żelazo-betonowym pałacyku, z wszelkimi wygodami i higieną KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. CENY PRZYSTĘPNE. SALON NA PRÓBY I WZORY.

To i owo

ŚWIAT ZACZYNA MYŚLEĆ POWAŻNIE

O... sztucznym deszczu

Katastrofalna susza, która dała się tego roku we znaki olbrzymim terenom Ameryki. Azji, a częściowo także Europy, skierowała znowu uwagę opinii na eksperymenty holenderskiego uczonego prof. Veraarta, wykładającego fizykę na uniwersytecie w Deli, który od 5 lat stara się uczynić niebo sztucznym ludzkiem mózgiem, czyli wynaleźć sztuczny deszcz.

Jak donosi „Un. Press” polegają eksperymentalne metody prof. Veraarta na ataku samolotów na chmury. Z niemałą stratosferyczną wysokością obrzuca prof. Veraart obłoki wielką ilością sztucznego grądu, dochodzącego do 2000 kg.

Prof. Veraart jest tego zdania, że nagłe ochłodzenie się obłoków zmusza do wyładowania się zawartej w nich wilgoci i powstaje sztuczny deszcz. Przeprowadził więc doświadczenia z pięcioma samolotami, obrzucając chmury sztucznym gradem. Udało mu się wprawdzie spowodować nieznaczny opad atmosferyczny, lecz doświadczenia jego nie dały takiego wyniku, jak się on sam tego spodziewał. Wreszcie, pragnąc przyspieszyć cel zamierzony, pomieszał sztuczny grad ze skrawkami papieru, lecz i ta „reforma” nie okazała się bardzo skuteczną.

Niezwyczajne przygody węgierskiego rodzeństwa w Airyce

Przed kilku tygodniami zjawili się w Budapeszcie podziświeceni, letniej nieobecności, Robert v. Bekody i siostra jego Laura. Przygody rodzeństwa na szerokiej światłości były niebawem fantastyczne.

Laura Bokody była córką bogatych i szanowanych rodziców. Jej marzeniem od najmłodszych lat było podróżowanie. W kil-

Prof. Veraart nie zniechęca się jednak nikłymi wynikami swych eksperymentów, ponieważ wierzy w swoją metodę i postanowiło. Jest przekonany, że uwinie ludzkość od tak strasznych klęsk, jak posucha, mgławica i popioły obłoków dymu i twierdzi uparcie, że wcześniej czy później osiągnie cel zamierzony.

Nie jest on jedynym eksperymentatorem na świecie, dążącym do „fabrykacji” sztucznego deszczu. W r. 1932 przeprowadził podobne doświadczenia sowiecki Instytut Naukowy w Leningradzie, lecz zastosował inną metodę. Zakłady elektryczne, uzbrojone w przewody Roentgena i regeneratory, zaatakowały przy pomocy prądów elektrycznych o wysokim napięciu obszar terenu podczas okresu posuchy. Jedną ze stacji doświadczalnych, złożoną z 20 retort Coolidge'a była umieszczona na dachu obserwatorium meteorologicznego w Leningradzie. Lecz i w Rosji nie powiodły się eksperymenty fabryki sztucznego deszczu, jak to przewidywali uczeni. W każdym razie jednak deszcz, wywołany atakami promieni elektrycznych i chemikalii, był znacznie silniejszy, aniżeli w Holandii.

Konserwatywni rodzice niechcieli jednak zezwolić na ten rodzaj kariery córki i starali się jej to wyperswadować za wszelką cenę. Wobec tego pewnego dnia uciekli z domu rodzicielskiego. Wszelkie poszukiwania zawiodły.

Rozczarowanie, spowodowane postępowaniem córki, podkopano zdrowie pana von Bokody tak silnie, że wkrótce już zmarł. W kil-

ka miesięcy później zmarła także jego żona. Majątek przypadł Robertowi Bekody, bratu Laury, znanemu sportsmenowi. Wkrótce jednak zaczął mu się powodzić coraz gorzej, wskutek wzrastającego kryzysu i wreszcie sprzedał posiadłość rodzinną. I on także zmuszony był wyemigrować na obczyznę.

Losy zagnały go do Afryki południowej. Tam próbował Robert Bokody różnych zawodów. Po licznych eksperymentach, natrafił na najodpowiedniejszy dla siebie. Został t. zw. „łowcą działek”. W afrykańskich kopalniach złota panuje zwyczaj, że gdy jeden teren kopalniany jest wyczerpany, wówczas dyrekcja kopalni wyznacza robotnikom drugi. Rozpoczął się gwałtowny wyścig do drugiej kopalni, a który kopacz dobiega pierwszy, temu przysługuje prawo wybrania najlepszej działki. Robert Bokody, który w swojej ojczyźnie uchodził za świetnie szybkiego biegacza i wyszedł zwycięsko z licznych zawodów amatorskich, zaczął uprawiać zawód łowcy działek. Nie chcąc jednak ryzykować kosztów eksploatacji, odstępował zwykle swój teren z odpowiednim zyskiem i dorobił się wcale ładnego majątku. Za zaoszczędzone pieniądze zakupił w Durbanie lokal rozrywkowy, który stał się punktem zbornym graczy, rekrutujących się z poszukiwaczy złota.

Do jego stałych gości należał Portugalczyk Fernando Perez, znany awanturnik, namiętny karciarz. Pewnego dnia stracił Perez cały swój zarobek. Wówczas wyjął z zawiniątka bogatą broszę, ozdobioną złotą ornamentacją i zapytał: „Bokody, ile mi dasz za to?” Robert Bokody przyjrzał się i zadrżał. Brosza należała kiedyś do matki jego, później do siostry.

Ostrożnie wciągnął awanturnika w rozmowę, wypytując się, gdzie nabył ten klejnot. Perez nie robił z tego tajemnicy. Przywiózł ją z Johannesburga. Pochodził od pewnej Europejki. Na imię jej Laura. Owa Laura dobrowolnie darowała mu ten klejnot z wdzięczności za to, że ocalił ją przed bandytami arabskimi. Opowiadał, jak dziwna przygoda ułatwiła mu znajomość z ową Laurą. Niedawno wiozł kość słoniową. W Abisynji zachorował na febrę. Karawana pozostawiła go w mieście Harra. Gdy po pewnym czasie

odzyskał zdrowie, udał się porażony pierwszy na przechadzkę po ciastkach zaulkach miasteczka. Na zakręcie małej uliczki zbliżył się do niego chłopiec murzyński i bez słowa podał mu karteczkę, na której Perez przeczytał: „Proszę mi pomóc, jestem w niewoli!”

Perez poszedł za murzynkiem i wkrótce znalazł się przed domem o zakratowanych oknach, w którym znajdował się harem bogatego kupca abisyńskiego. W jednym z okien ujrzał bladą twarzyczkę Europejki. Gorączkowo opowiedział mu po francusku, że znajduje się w niewoli i właściwie cięła harem i błaga go, aby jej pomógł do odzyskania wolności.

Peraz obiecał, że uczyni wszystko, co tylko jest w jego mocy. Dotrzymał przyrzeczenia. W drodze powrotnej zabrał ją wraz ze swoją karawaną. Szczęśliwie dojechali do Elitrea, a gdy Laura Bokody dowiedziała się, że Portugalczyk zdążył do Johannesburga,

JADOWITA „COBRA” ZABAWKĄ DZIECKA

Z Kaszmiru donoszą o niezwyczajnym wypadku przypisania się najgroźniejszego z węży w Indiach t. zw. królewskiej jadowitej koby z małą 2-letnią dziewczynką. Jesodja. Matka pozostawiła dziecko w chacie nad brzegiem rzeki, nie przewidując, że jej chata ma tak niebezpiecznego sąsiada. Gdy pewnego razu wróciła z nad rzeki po wypraniu bielizny, zauważyła ku niezmiernemu przerażeniu, że jej dziewczynkę otacza swemi kregami olbrzymi okar królewskiej koby. Obawiając się podejść bliżej, głośnymi krzykami zwołała na pomoc ludzi. Lecz także z pośród gromady sąsiadów nikt nie miał odwagi uwolnić dziecko od węża.

Tymczasem mała Jesodja bawiła się z wężem w najlepsze.

Dominik Kurecki
zawiadamia Klientów, iż pracę nadal w fachu krawieckim, przy ulicy Dr. Muricy Nr. 461, wykonując garnitury sukienki, począwszy od 120\$000.
ROBOTA GWARANTOWANA.

ga, poprosiła go, aby ją zabrał ze sobą, gdyż chce znaleźć się jak najdalej od miejsca, w którym tyle przeżyła.

Po drodze opowiedziała mu swoje przygody. Swego czasu przybyła do Afryki z trupą teatralną, lecz pozostała w Kairo bez chleba, ponieważ manager uciekł, defraudując pieniądze. Z wycieńczenia i głodu zachorowała i nie mogła dostać nowego engagement. Wówczas dała się namówić pewnemu Arabowi do podróży na południe. Niesumienność człowieka sprzedał ją bogatemu kupcowi w Abisynji, który ją zamknął w swoim haremie.

W Johannesburgu występowała Laura Bokody jako tancerka, poczem otworzyła własny bar, który miał wielkie powodzenie. Tam znalazł ją jej brat. Radość z dzieństwa była bezgraniczna. Mając już jednak dosyć przygód afrykańskich, spieniężyli to co posiadali i wrócili do ojczyzny.

Wyciągała ku niemu rączki, a kobra upodobała sobie widocznie rolę towarzyski zabawy dziecka i figlowała z nim, jak kotek.

Wreszcie Hindusi podeszli bliżej, chcąc wyrwać Jesodję z niebezpiecznego koła, lecz wąż podniósł groźnie głowę, nie kryjąc wrogich zamiarów. Hindusi zmuszeni byli zatem cofnąć się i w niemem przerażeniu obserwowali igraszki dziecka z wężem. Wreszcie kobra znudziła się widocznie zbyt liczną publicznością i leniwie odpełzała w krzaki.

Świadkowie tego niezwykłego zdarzenia są przekonani, że dziecko, które — jak się okazało — nie pierwszy raz zabawiło się z jadowitym wężem, wywołującym nawet u dorosłych panikę, jest, wybrane przez bogatą, w przyszłości wielką.

Bardzo ważne dla ślusarzy!
Ślusarskie urządzenie w komplecie, ze wszystkimi narzędziami dla większego warsztatu lub większego kuźni, jest na sprzedaż bardzo tanio, przy ul. Mar. Floriano Peixoto, 2415 w Kurytybie.

Chcicie w sposób oszczędny polepszyć warunki zdrowotne na waszej posiadłości i uniknąć tyfusu, błednicy i innych chorób zakaźnych?

Kupcie fosę OMS

Okazja!

Rodaku kolonista! Jeśli chcesz polepszyć byt i utrwalić przyszłość sobie i rodzinie, kup dobrą ziemię blisko linii kolejowej na spłaty od kompanii „Norte do Parana”.
Blisze informacje u p. Stanisława Sawczuka w Hervalzinho — Ivahey Parana.
UWAGA: Jadącym kupować, czy też oglądać ziemię, proszę i raść powozić się na moje pośrednictwo, w celu uzyskania bezpłatnego biletu przejazdu do Londry.

Baczność Kolonisci Polscy!
Jeżeli macie wasze ziemie zahipotekowane, to udajcie się natychmiast do **Międzynarodowego Biura Informacyjnego przy ulicy Dr. Muricy, 449** w Kurytybie, a ono poda wam odpowiednie wskazówki i sporządzi potrzebne dokumenty prawa do 50 proc. amortyzacji (spłaty) waszego długu przez Rząd, na podstawie dekretu 24233 z 12-5-34 (Reajustamento Economico).

MATERIAŁY NA UBRANIA
Ul. 15 de Novembro 129
Nie kupujecie przed odwiedzeniem naszego sklepu, gdzie znajdziecie materiały ostatnie mody po cenach iście bezkonkurencyjnych.
AO MUNDO DAS CASEMIRAS

Pasty do zębów — Lalka, Kynos, Mental, Odol, Ross.
Cygaronki od 400 rs.
Fajki od 1\$000 — do 26\$000
CHARUTARIA LIBERTY
Praca Tiradentes 305
Dawniej Telegraf
HURT DETAL

Chciał on dziewczęciu które teraz było bardzo przeznorne, pozwolić znowu wrócić do bezpieczeństwa, i dopiero potem w oznaczonym czasie jeszcze raz spróbować, cudowną istotę podstępem dostać w swe ręce.

Dr. Lorenc usłyszał teraz kroki swego gościa. Jedno spojrzenie pozwoliło mu poznać we wchodzącym numer piąty.

— Ach, wreszcie, — zawołał doktor wesoło, bo wiedział, że sługa powracał, bo ma dobre wiadomości.

— Jestem panie doktorze!

— Coście się dowiedzieli?

— Wszystko, co warte dobrej zapłaty — mówił tryumfująco, — wiem, dokąd młoda dama jedzie, i mam wszystkie dane przypuszczać, że trumna znajduje się w tym miejscu.

— Gdzie to jest?

— Na malej stacji S... odwiózł ją wspaniały powóz, który należy do obywatela z Birkenhofu.

Jest to stara siedziba szlachecka i przypuszczam, że dojdę tam w przebraniu. Naturalnie znowu jako odźwierny, bo jako taki dochodzi się więcej niż przez inną służbę. Niedługo też dowiedziałem się, że przed kilku dniami przyniesiono trumnę do dóbr i złożono w grobach przodków.

Dr. Lorenc wydał okrzyk zdziwienia.

— To pysznie się stało, — za to dobrze cię wynagrodzę.

Sługa śmiał się.

— W tem przystąpił lekarz do niego.

— Chodzi teraz o to, by ten szkielet, który leży w trumnie, wyjąć z grobowca — mówił cicho dalej.

Numer piąty zdziwił się.

— Wiem panie doktorze, wiem ale to jest zadanie które wcale nie jest łatwe. Otworzyć grobowiec to nie zabawka, wypytałem się o jego położenie i dowiedziałem się, że w piwnicach zamku leży.

Proszę pamiętać jakie to ciężkie zadanie!

— Ba — zawołał lekarz — wiecie, że ja nie żałuję wynagrodzenia

A jego ekscelencja powiedział mi, że wy jesteście ludzie, którzy wprost niezwyczajnie rzeczy wypełniają.

Sługa śmiał się.

— Dziękuję, panie doktorze, ale my jesteśmy także ludzie, a więc nasza moc ma granice. Tymczasem są przecież środki, że można złożyć wizytę zamkowi nie obawiając się przeszkody.

— Czy o tem już myślałeś? — zapytał lekarz ucieszony.

— Pewnie. Proszę wiedzieć, że każdy zamek ma swe podania a więc i w Birkenhofie zjawia się pewne widziadło. A ja je mogę przecież przedstawić.

A więc przebranie?

— Tak jest, jako duch rycerza, chcę przedsięwzięcia dokonać i porobić sobie odciski od klódek zamkowych, by można dostać się do lochów. A skoro raz tam będę, to reszta jest zabawką. Przecież szkielet, to nie jest żaden ciężar.

— Czy może znasz trumnę?

— To będzie ostatnia w grobowcu — odparł numer piąty — już ja tam sobie dam radę.

Dr. Lorenc przytaknął żywo. Z początku myślał o tem, by sam pójść

Ale olbrzymich instrumentów nie brakowało, jak można było przypuszczać, stały zawsze w swych nasadach, a przed nimi siedzieli zamaskowani. bez przerwy zwracając poważnie oczy na niebo przez dalekowidze, które im odsłaniały głębie nieba obsypanego gwiazdami.

Przy nich zaś leżały księgi, karty i rysunki.

Co obserwowali ci ludzie?

Czy czytali losy ludzkie z biegu gwiazd, czy mogli przez szkła widzieć życie, obyczaje, ludzi na sąsiednich ciałach niebieskich?

Któż to mógł wiedzieć?

Cisza śmiertelna panowała tu, przerywana czasem tylko lekkim skrzypnięciem, gdy poprawiali nieco osi instrumentów.

W górze, w kopule, było wiele przyrządów.

Przed olbrzymim dalekowszkiem siedział towarzysz. Nie patrzył nieprzerwanie w rurę, lecz spoglądał na wielki papier, który leżał na pulpicie.

W prawej ręce trzymał ołówek i rysował nim dziwne formy.

Doktor Herold przystąpił.

Z namysłem obserwował dziwny rysunek.

Były tu tajemnicze, pierścieniowate góry narysowane.

Doktor Herold znał te obrazy. Były to góry księżycy, ciała niebieskiego, które stoi najbliżej nas.

Gdy jednak doktor ostrzej popatrzył, zobaczył inne zupełnie male, a dziwne zbudowane postacie.

Lekko poruszył plecy obserwującego.

— Czy macie czasu, bracie?

— Dla ciebie bracie, zawsze — odparł — zresztą praca prawie skończona. Proszę popatrzyć, to narysowałem w spokojnej nocy wiosennej, bo niebo dziwnie dzisiaj, przejrzyste. Już długo przepuszczałem te formy, już nawet widziałem je mglisto, ale dziś dopiero uwieczniłem je mój ołówek.

— Co to jest? — pytał doktor Herold.

— Resztki budynków zobaczyłem, które niegdyś wystawiły istoty ludzkie podobne na księżycu — brzmiała odpowiedź wolnomularza.

— Ah!

— Tak, tak jest to a jeżeli tam w górze na zimnej planecie dawno wymarło już całe życie, zostały jednak ślady dawnych mieszkańców księżycy. Może ludzi, jak my sami, kto wie, może mieli swe własne towarzystwa, łoże wolnomularzy.

Znowu pochylił się nad swą pracą.

Doktor Herold patrzył z podziwem na towarzysza.

Wiedział, że ma on raczej wykazać wpływ księżycy na ludzi, praca nieskończonej wagi.

Ale kto miał mu dziękować, gdyby nawet to tajemnicze i dziwne sportrzeżenie utrwalił?

Doktor rzucił spojrzenie na innych pracowników, którzy milcząc obserwowali biegi gwiazd, potem szedł dalej po schodach, które znowu prowadziły w przestrzeń dobrze utrzymaną.

Tu panowało ruchliwe życie. Było tu najwyższe pięciu wolnomularzy, którzy tu pracowali, byli zaś bardzo zajęci.

Doktor znał ich zajęcie.

Było to najważniejsze miejsce pracy wolnomularzy.

Tych pięciu ludzi zajmowało się tem, by stworzyć dowody, którymi

PIERWSZE POSIEDZENIE RADY NACZELNEJ Światowego Związku Polaków z zagranicy

Pierwsze posiedzenie Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków z zagranicy odbyło się 10 ubm. o g. 9,30 w sali portretowej magistratu m. stoł. Krakowa.

Obrady zajął przewodniczący Rady Naczelnej marszałek Senatu Wł. Raczewicz.

Rada Naczelna ukonstytuowała się zgodnie z statutem. W skład prezydium Rady Naczelnej wchodzi wszyscy zagraniczni członkowie Rady, obecni w kraju. Ponadto wybrano: p. marszałka Raczewicza, mjr. dypl. Mieczysława Fularskiego, prof. Goella, prez. Helczyńskiego, dyr. St. Lennartowicza, radcę Michała Paniewiczza, dyr. St. Paprockiego,

Adama Stebelskiego, dyr. St. Szwedowskiego i dyr. Zielińskiego.

Rada dokonała też wyboru sądu organizacyjnego w składzie: dyr. Feliks Kwaśniewski, prez. Helczyński, ks. rektor Paulus, dyr. Świechowski oraz trzech członków kapituły odznaki honorowej Światowego Związku Polaków.

W obradach wzięło udział 30 członków Rady Naczelnej, przy czym z terenów zagranicznych były reprezentowane: Francja, Niemcy, Stany Zjednoczone, Litwa, Łotwa, Kanada, Rumunia, Czechosłowacja, Argentyna, Brazylija.

Czy Niemcy otrzymają pożyczkę w Ameryce?

Trzy warunki postawione przez banki amerykańskie i angielskie

„Daily Express” donosi z Nowego Jorku, że pomiędzy bankami amerykańskimi i angielskimi odbywają się tajne narady w sprawie udzielenia Hitlerowi pożyczki. Mimo doznanych w Niemczech doświadczeń, bankierzy amerykańscy skłonni są udzielić pożyczki na nast. warunkach:

1) Na zabezpieczenie tych nowych kredytów Niemcy złożą wszystkie depozyty, posiadane poza granicami Niemiec, bądź w Wielkiej Brytanii, bądź w Ameryce.

2) Wzajemian za nowe kredyty Niemcy zwolnią z „zamrożenia” niektóre kredyty z przed dwóch lat.

3) Uzyskane obecnie kredyty, a w każdym razie znaczna ich część miałyby być użyte w Ameryce na zakup surowców, których Niemcy obecnie tak bardzo potrzebują.

Bankami amerykańskimi, które zainteresowane są w powyższych pertraktacjach są — według „Daily Express” — Federal Reserve Bank Nowym Jorku, National City Bank i Bank Morgana. Sprawa tych kredytów przedyskutowana została uprzednio przez dyrektora Federal Reserve Bank w Nowym Jorku, Harrisona z gubernatorem banku angielskiego

Normanem w czasie jego niedawnej podróży do Ameryki i w Ameryce samej.

Powzięcie decyzji w tej sprawie — jak twierdzi „Daily Express” — uległo zwoleń spowodu dwóch głównych trudności:

1) Badana jest obecnie kwestia, czy do Niemiec nie odnosi się usta amerykańska, wzbraniająca udzielania pożyczek krajom, które okazały się wobec Ameryki niewypłacalne.

2) Wielu Niemców zlikwidowało po objęciu władzy przez Hitlera znaczną część swych depozytów, trzymanych w Londynie i Nowym Jorku i dziś wydaje się wątpliwe, czy Hitler posiadałby możliwość dysponowania depozytami niemieckimi w Londynie i w Nowym Jorku na zabezpieczenie kredytów.

SZAKIER

Wyjątkowa okazja!

Sprzedaje się piękny szakier 2-u alkrowy w Campo Comprido na 8-ym kilometrze. Na miejscu woda i kanalizacja.

Duży sad owocowy. Informacje w administracji „Gazety Polskiej”.

CENTRALNY KOMITET POMOCY DLA POWODZIAN W POLSCE

Ponowna powódź w Polsce.

Wiele miejscowości, gdzie wody już ustąpiły i znękani ludzie powrócili do swych zrujnowanych chałup, gorączkowo chwytają się pracy, by chociaż częściowo doprowadzić swe gospodarstwa do możliwej egzystencji, ponownie zostały zalane nowym przypiływem powodzi. Rozmiękle fundamenty i pochylone strzechy, pod wpływem przypiływu i naporu powrotnej fali powodzi, rozlatują się w gruzy. Co pierwszej wody oparto się jeszcze, to teraz przy drugiej powodzi bezsilnie sypie się w gruzy. — Nowy ogrom nieszczęścia doprowadza zrozpaczonych i zrujnowanych ludzi prawie do obojętności. Ponowna powódź, na tych samych terenach, jest już ponad siły wytrzymałości i tępej cierpliwości ludu polskiego! — Wydaje się, jakoby powrotne wody zalewu, starały się zniszczyć doszczętnie wszelkie prawo życia i bytowanie istot ludzkich na tych zalanych ziemiach...

Bóg doświadcza, powodzian, ciężko! — Widocznie taka jest Wola Jego, przed którą wszyscy z pokorą musimy pochylać głowy... Lecz Bóg również nakazuje liłość i miłosierdzie... Korzystajmy więc z tego prawa i nakazu, bo to już nie będzie liłość z naszej strony, to jest naszym świętym obowiązkiem! A więc, wszyscy musimy złożyć swe ofiary na tych, dotkniętych dopustem powodzi! Niewolno nikomu ukrywać się ze swym groszem, bezwzględnie, wszyscy muszą wyciągnąć rękę ze swą ofiarą. Zatrzymamy i schowamy grosz tej drobnej ofiary nie przyniesie nam szczęścia... Kto jeszcze nie złożył ofiary na powodzian, niech zaraz zapisuje się na listę zbiórki, bo nie możemy zaryzykować, czy czasem nas tu w Brazylii nie czeka jaka klęska żywiołowa? Pismo święte mówi: — Nikt nie zna wyroków Bożych! — A mądrość i sprawiedliwość Boża jest nie zbadana...

Chwalmy Boga i cieszymy się, że nad nami świeci piękne, życiodajne słońce, że nas żadna klęska nie dotyka. Ale nie zapomnijcie o tych, dotkniętych

Komunikat Nr. 4

Złożyli na Powodzian: Z przeniesienia (komunikat Nr. 3) 1,278\$000

Lista Nr. 3 (Podano 101\$000 powinno być 106\$000

D-rowsa Szymonowa Kossobudzka 10\$000, Ludwik Szczygieł 10\$000, Eugeniusz Smoleński 2\$000 razem 22\$000

Lista Nr. 8, Koło Amatorów Sceny w Taquara, zebrane przez zarząd: Kierow. Aniela Kęcka, prezes Józef Balcerzak, kasjer Leonowa Balcerzak, sekretarz Janina L. Gardolińska. Razem 152\$000

Do przeniesienia ogółem suma 1,457\$000

Słownie — tysiąc czterysta pięćdziesiąt osiem milrejsów.

Z powyższej sumy do dnia 14 września w gotówkę wpłynęło 1.173\$700, która to suma w dniu 14-IX-1934 została złożona przez Zarząd Komitetu na przechowanie do kasy Konsulatu na ręce Dra Czesława Kulikowskiego — Konsula R. P. w Kurytybie. Kwit depozytowy n. 5502 na sumę 1.173\$000 z dn. 14/X 34 r.

Prosimy o nadsyłanie list

zbiórkowych i pieniędzy pod adresem: União Central dos Polonos no Brasil, na ręce Central-

nego Komitetu, Curityba, Caixa Postal 412.

Przewodniczący Ks. Stanisław Trzebiatowski Sekretarz Roman Bieliński

Upzejmie komunikujemy, że na listę zbiórkową na powodzian, w Towarzystwie Szkoły Ludowej im. Piłsudskiego dotychczas zebrano sumę 138\$000.

Sto trzydzieści osiem milrejsów wpłacono w dniu 19 września do Kasy Komitetu Centralnego Pomocy Powodzianom w Polsce przy C. Z. P.

Za Zarząd Sekretarz T. Kowalczyk

Z Wenseslao Braz złożono w Redakcji 59\$000.

Fosa OMS jest przyjęta oficjalnie w całym świecie, jako najlepsza w tym rodzaju. Jeżeli nie macie na swej posiadłości racjonalnie urządzonego miejsca ustępowego, a chcecie wprowadzić to ulepszenie w sposób oszczędny, KUPCIE FOSE OMS.

Cia. Territorial „CAJURU”

LOTY NA SPŁATY OD 12\$000 NA NAJPIĘKNIEJSZYM PRZEDMIEŚCIU KURYTYBY, 2.880 METRÓW OD STACJI KOLEJOWEJ.

416 RUA 15 DE NOVEMBRO 416

Sociedade de Sorteios do Brasil

Centrala — SÃO PAULO.

Agencia — KURYTYBA.

Plan losowania interesujący wszystkie klasy.

POSIADASZ JUŻ SWOJĄ WŁASNĄ NIERUCHOMOŚĆ? MASZ JUŻ SWOJĄ WŁASNĄ DOLĘ? DOM TWÓJ JUŻ JEST PORZĄDNIEM UMEBLOWANY? JUŻ POMYŚLAŁEŚ O OSZCZĘDNOŚCI?

Jeżeli nie, to zapisz się natychmiast do Towarzystwa powyżej, które jest upoważnione i fiskalizowane przez Rząd Federalny. Zapamiętaj sobie, że posiadamy tylko jeden plan losowania, pod nazwą **PLANO BRASIL**. Nie zapominać, iż opłata miesięczna wynosi zaledwie 3\$000 i że zapisując książeczkę naszego planu, zaczynasz natychmiast oszczędzać te wkładki, miesięczne, które podług regulaminu zostaną ci zwrócone, jeżeli w ciągu 120 losowań nie zostaniesz nagrodzony jedną z najważniejszych wygranych.

Oprócz tego, zapisując książeczkę oszczędnościową tego Towarzystwa, bierziesz udział w losowaniach miesięcznych, które reguluje się przez Loterię Federalną i mogą ci przynieść wygraną od 3\$000 do 15:000\$000, bo miesięcznie rozdajemy 11.115 nagród, wartości Rs. 65:500\$000

UWAGA: Podanie do zapisu kosztuje: — Wstępne na wydanie książeczki, rejestrowanie w Delegacji Federalnej 7\$000, opłata na pierwszy miesiąc 3\$000. Razem Rs. 10\$000. — Po informację zwracajcie się osobiście lub listownie do agencji upoważnionej na cały Stan Parany, Franciszka F. Fancza, ul. Dr. Trajano Reis, 519 — CURYTYBA.

Poszukuje zdolnych agentów w Kurytybie i w interjorze. Doskonałe warunki pracy.

Obrączki ślubne, medaliony, zegarki i t. p. najtaniej kupić można tylko w zakładzie

Relojoaria Progresso

Praca Tiradentes 246 — KURYTYBA.

Uwaga: Wszelkie naprawy i zamówienia uskutecznia się z gwarancją. Kupujemy złoto i srebro, płacąc najlepsze ceny. MÓWI SIĘ PO POLSKU.

wykazaloby się wszystkie uczynki ministra Katzensteina.

Nie było to łatwe. Bo minister wiedział dobrze, że niesłusznie postępuje. Trudno przychodziło więc wolnomularzom, wymagany materiał dowodowy złożyć.

Tu przybywał doktor Herold często, skoro tylko znajdował się w rezydencji.

I zdaje się, że cętnie widziano jego przybycie, bo zaledwie wszedł, a już ci towarzysze zwrócili się do niego z serdecznym powitaniem.

Potem odeszło czterech, którzy nosili białe odznaki; odstąpili, tylko jeden, z niebieską, a więc trzeciego stopnia, został przy nim.

— Jak sprawy stoja? — zapytał cicho.

— Jeszcze nie wiele naprzód — odpowiedział. Pan Katzenstein, to chytry lis, który umie ukryć swe postępy. A od kiedy hrabia jest szefem policji, nasze czynności mają więcej trudności, niż dawniej.

Doktor Herold zatrząsł się.

Nie mógł imienia hrabiego słuchać, tego imienia, którego ofiarą miała być ukochana Jadwiga.

— Ale nie zakładamy rąk — mówił towarzysz — chociaż powoli składa się budowa, która ma stanowić dla ministra mur na dalszej drodze. Wtedy będziemy mogli zawołać: „dotąd, a nie dalej!”

— Oby wreszcie było już tak — odrzekł dr. Herold.

Zagadnięty ściągnął ramionami.

— To może już tylko krótko trwać, bracie — odrzekł — wiecie, jaak przeczornie musimy pracować, by nie budzić żadnego podejrzenia. Nawet najmniejszy materiał dowodowy jest dla nas dobry, ale i nasza moc ma swe granice.

Dr. Herold opuścił głowę.

— Czy w tym roku może minister już upaść?

— Zaledwie przypuszczać można!

Dr. Herold nie odpowiedział.

Z ministrem upadłby i hrabia Geier. Ale gdyby Jadwiga była żona tego nędznika, to miał jeszcze hrabia miliony pięknych dziewcząt, o co chodziło tylko temu rozpustnikowi.

Lecz dr. Herold był mężczyzną. Był też wolnomularzem.

Towarzysz z niebieską szarfą stał ciągle przy nim.

— Przez nasz statek powietrzny zyskaliśmy wiele — myślał.

— Co to wszystko pomoże? — odparł dr. Herold — nawet przy pomocy latającej maszyny, nie możemy zebrać szybciej dowodów winy ministra.

— O, to ośmiela do jednej próby.

— Co, jak myślisz bracie?

— Otóż, to jest moja myśl, która przed chwilą wpadła mi do głowy, bracie przy pomocy tej maszyny tam dojsć, gdzie żadna stopa ludzka nie dochodzi, pomyślcie o tem może uda się nam popchnąć nasze dzieło.

Lekarz zaciekawiał się. O tem nie myślał jeszcze.

Pewnie, gdy myślał o uwolnieniu Lankiewicza, to nie nie było już niemożliwego.

Statek powietrzny mógł także unieść się nad pałac ministra.

— O jaki świat myśli poruszyłeś bracie — mówił do towarzysza, tak masz słusność, ale muszę to obmyśleć w spokoju, na osobności.

To przecież jest na rozkazy.

Dr. Herold przytaknął.

Silnie, dziękczynnie uściśnął dłoń przyjaciela, który mu dał taką radę i wkrótce kroczył do swej celi, położonej zupełnie osobno.

— Czy odważę się na to? — pytał się — czy się odważę? Ha, Jan mi pomoże, on jest moim przyjacielem na śmierć i życie. A jeżeli się uda potężnego pana przedtem stracić, to Jadwiga, — nie, nie uciekaj! pięknie śnie, Jadwiga będzie żoną hrabiego, moje szczęście jest zniszczone.

Mimoto był ten człowiek nie złamany.

— Casu mam dosyć — mówił znowu — statek jest namoje rozkazy. Lecz muszę przedtem ułożyć plan, nie chcę jak złodziej wkraść się do pałacu ministra. Zaiść, co mi jeszcze zostaje?

Młody wolnomularz namyslał się długo.

Dzisiaj stały retorty, środki lekarskie i mikstury nieporuszone, dr. Herold miał inny cel teraz na oku, najwyższy, który związek wolnomularzy, od długiego czasu na swym oku postawił.

Czy może stracić ministra? Może.

Szczęście musi mu sprzyjać, zmieniła fortuna musi mu być przyjazną.

Odwrociła się, gdy mu porwano, jego Jadwigę.

Ale może teraz będzie inaczej.

Doktor podniósł się szybko.

— Odwagi — zawołał błyszczącymi oczyma, — postanowienie, przytomność, są teraz cechami wolnych dusz, nie chcę im wstydu przynosić.

ROZDZIAŁ CXXXIII.

Kto jest numerem pierwszym?

Gdy dr. Lorenc zbudził się po zgromadzeniu uczniów wolnomularzy, leżał jeszcze chwilę namyslałając się.

Był przekonany, że wolnomularze zachowywali najwyższą ostrożność, był więc jeden sposób, trzeba ich napaść w czasie wielkiego święta,

Dr. Lorenc miał też i inne troski.

Naturalnie dowiedział się zaraz po tajemniczym zniknięciu starego Lankiewicza o całej odwadze ministra, który był bardzo podrażniony, a gdy hrabia Geier doniósł mu o kłatwie wolnomularzy, pienieł się jak wściekły.

Było to doktorowi bardzo przyjemnie, że potężny pan z polecenia księcia panującego jeszcze raz jeździł do sąsiedniego państwa. Wiedział bowiem z doświadczenia, że pan Katzenstein, gdy był w złym humorze, nawet najlepszych przyjaciół nie szanował.

Wśród tych myśli podniósł się wreszcie.

Ale zaledwie ubrał się, gdy jego sługa doniósł mu, że jakiś pan chce z nim koniecznie mówić.

Dr. Lorenc znał tego gościa. Był to jeden z numerowanych sług ministra, z których teraz dwóch stało na jego usługach.

Jeden z nich starał się znaleźć miejsce pobytu Krausego, podczas gdy drugi, znany numer pięć, czuwał w N... nad Marją Kaniecką.

Dogładania pięknej Anny Lankiewiczówny na razie zaniedbał doktor Lorenc.

DROGOWSKAZ I PRZYKŁAD

Polski program w zakresie spraw mniejszości. — Miłość własnego narodu i lojalność wobec państwa zamieszkania.

Obradujący obecnie w Warszawie i Krakowie Zjazd Polaków z zagranicy ma znaczenie polityczne w skali międzynarodowej. Jest on bowiem nie tylko zetknięciem się ludzi złączonych wspólnością uczuć narodowych, ale także próbą nowej konstrukcji w zakresie spraw mniejszości.

Po wojnie widzieliśmy mnóstwo usiłowań w tej dziedzinie. Pamiętamy różne zjazdy mniejszościowe, różne kongresy, na których Katalończyk siedział obok Węgra, a Eskimos obok Ukraińca. Wszystkie te kongresy, złożone z tak różnorodnych elementów, miały jedną cechę wspólną: oto zebrane na nich mniejszości przedstawiały się państwu, którym były obywatelami. Walka z państwami, a w najlepszym razie próba targowania się z nimi państwami, były cechą przewodnią zjazdów i kitem łączącym delegatów z różnych stron świata.

Jakże inaczej wyglądała ta sprawa na Zjeździe Polaków z zagranicy, którzy w chwili, w której piszemy te słowa, na królewskim Wawelu proklamują utworzenie „Światowego Związku Polaków”. Rodaków naszych z wszystkich stron świata sprowadziła na Zjazd i łączy ich miłość do własnego narodu, a nie jakaś nienawiść do innych, a nie jakaś nielojalność wobec państw, których są obywatelami. Polacy zebrani na Zjeździe nie przeciwstawiają pojęcia własnej narodowości pojęciu obowiązków państwowych, ale przeciwnie usiłują wytworzyć syntezę tych dwu pojęć i wytworzyć stan, w którym mniejszość polska w jakimś kraju, łącząc żywe poczucie narodowe z lojalnością państwową, stała się łącznikiem między państwem polskim a państwem zamieszkania — mniejszości. Jest to zaś ten ważniejszy i tem bardziej znamienity, że Zjazd warszawsko-krakowski nie obejmuje tylko emigracji polskiej, ale także mniejszości z krajów, graniczących z nami, z krajów, w których ludność polska jest ludnością rdzenną, autochtoniczną.

Postuchajmy, jak sprawę tę formułuje deklaracja ideowa Zjazdu, bardzo wyraźna i bardzo znamienita.

„II Zjazd Polaków z zagranicy — czytamy tam — stwierdza, że Polacy gdziekolwiek zamieszkują, stanowią zwartą społeczność narodową, solidarną w pracy dla narodu polskiego i w dążeniu do pogłębienia i rozwoju kultury narodowej”.

„Zjazd uważa, że praca dla narodu polskiego nie może w niczym zakłócać należytego stosunku Polaków zamieszkałych wśród obcych do otoczenia i państwa zamieszkania. Przeciwnie, obowiązki wobec państwa zamieszkania muszą być wykonywane z pełną lojalnością, a uczestnictwo w

życiu publicznym państwa zamieszkania stać się winno ambicją każdego Polaka”.

Tak więc Zjazd deklaruje z jednej strony pełną solidarność narodową żywiołu polskiego na całym świecie, a z drugiej bezwzględny obowiązek lojalności wobec państwa zamieszkania. Oto jest jasne, uczciwe i niedwuznaczne stanowisko, którego wynikiem winno być uszanowanie przez wszystkie państwa pełnych praw ludności polskiej do rozwoju kulturalnego, politycznego i gospodarczego i społecznego, gdyż niewątpliwie mniejszość, która tak rozumie swoje zadania, jest elementem pozytywnym i twórczym przy wzajemnej współpracy.

Kto tak, jak Polacy pojmują obowiązek mniejszości, ten ma prawo do podniesienia przybycia i otwartem czołem żądać od narodów świata, aby stare hasło historycznej Polski — „Wolni z wolnymi, i równi z równymi” zastosowały do wszystkich swoich obywateli i dały mu wyraz w stosunkach międzynarodowych. Tak uczynił też zjazd warszawsko-krakowski w swym apelu do narodów świata. Polacy z całego globu ziemskiego rzucili swój głos na szalę, wyzywając wszystkich ludzi dobrej woli, aby miłość przeciwstawił nienawiści, a porozumienie — wale.

„Zjazd — czytamy w rezolucjach — wyraża przekonanie, że nienawiść rozsiewana wśród narodów, zagraża pokojowi i powstrzymuje gospodarczą odbudowę świata. Jedynie zgodne współżycie narodów, wypływające z przekonania o słuszności wzajemnego poszanowania praw do bytu, zdolne jest zapewnić wszystkim ludom w równej mierze uczestnictwo w dobrodziejstwach pokojowej pracy cywilizacyjnej”.

Dorobek ideowy Zjazdu w dziedzinie ideologicznej jest więc — ogromny. Polacy zebrani z pięciu części świata dali światu imponujący przykład miłości narodu, którego są członkami i karności w służbie dla tego narodu. Równocześnie wykazali, że miłość narodu nie tylko nie przeszkadza w lojalności wobec państw, w których mniejszość mieszka, ale że powinna stać się miłością do państwa i do państwa, a nie do państwa. Zjazd wyraża przekonanie, że mniejszość, która tak pojmuje swoje obowiązki, ma prawo proklamować dla siebie i dla wszystkich innych hasło faktycznego i całkowitego równouprawnienia, jako drogi wiodącej do braterskiego współżycia narodów i do pokoju na świecie.

nej ze strony organizatorów Zjazdu.

Deklaracja ideowa

Na specjalne zaznaczenie zasługuje sprawozdanie komisji głównej w imieniu której dyr. Paprocki odczytał deklarację ideową Zjazdu. Brzmi ona:

„II Zjazd Polaków z zagranicy stwierdza, że Polacy, gdziekolwiek zamieszkują — stanowią zwartą społeczność narodową, solidną w pracy dla Narodu Polskiego i w dążeniu do pogłębienia i rozwoju kultury narodowej. Dobre imię narodu polskiego, jego dostojna wielkość oraz siła twórcza narodowej kultury są wspólnym dobrem wszystkich Polaków. Troska o to wspólne dobro jest najszlachetniejszym i najwyższym obowiązkiem każdego Polaka.

Zjazd wyraża przekonanie, że nienawiść rozsiewana wśród narodów, zagraża pokojowi i powstrzymuje gospodarczą odbudowę świata. Jedynie zgodne współżycie narodów wypływające z przekonania o słuszności wzajemnego poszanowania praw do bytu, zdolne jest zapewnić wszystkim ludom w równej mierze uczestnictwo w dobrodziejstwach pokojowej pracy cywilizacyjnej. Wszelki gwałt i niepokój godzi jednakowo we wszystkie narody świata, podważając wzajemne zaufanie i wiarę w przyszłość.

Zjazd uważa, że praca dla Narodu Polskiego nie może w niczym zakłócać należytego stosunku Polaków, zamieszkałych wśród obcych do otoczenia i państwa zamieszkania. Przeciwnie, obowiązkiem wobec państwa zamieszkania muszą być wykonywane z pełną lojalnością, a uczestnictwo w życiu publicznym państwa zamieszkania stać się winno ambicją każdego Polaka. W stosunku takim Polaków zamieszkałych wśród obcych upatrywać należy najlepszą rekwizję, że ich prawa do swobodnego rozwoju kulturalnego będą przez państwa nie tylko zagwarantowane, ale i uszanowane.

Oceniając w pełni pracę narodową i społeczną skupień polskich zagranicą we wszystkich dziedzinach życia, oraz uznając doniosłe jej znaczenie dla utrzymania polskiego stanu posiadania, Zjazd kładzie szczególny nacisk na pracę wśród młodzieży, jako tej generacji, która w przyszłości przyjąć ma z rąk naszych troskę o utrzymanie bytu narodowego szerokiego mas polskich zagranicą (oklaski).

Następnie komisja główna przyjęła następujący apel do narodów świata:

„W dążeniu do zapewnienia lepszego jutra światu przez trwałe oparcie warunków życia państw i narodów o stałe podstawy pokojowego współżycia i współpracy w zrozumieniu, że obywatele obcych narodowości

mogą stać się pożytecznymi członkami społeczności państwowej do której należą, jeżeli im się zapewni możliwość korzystania w pełni z praw i pielęgnowania swej kultury, oraz jeżeli nie będą doznawać upośledzenia na polu społeczno-gospodarczym przypominając sobie i mając hasło Polski historycznej: „Wolni z wolnymi, równi z równymi” — II Zjazd Polaków z zagranicy zwraca się do wszystkich państw i narodów świata z apelem do zapewnienia we wszystkich państwach wszystkim obywatelom bez względu na narodowość pełni faktycznego równouprawnienia politycznego i obywatelskiego oraz całkowitej swobody i nieskrępowanego rozwoju wszystkich wartości kulturalnych swego narodu, wyrażając wiarę, że konieczność urzeczywistnienia tej zasady stanie się jednym z naczelnych hasłał dzisiejszej epoki, wiodącą państwa i narody ku lepszej przyszłości, opartej na twórczych, niezniszczalnych wartościach duchowych ludzkości” (oklaski).

Wybór władz

Po udzieleniu absolutorium ustępującej Radzie Organizacyjnej Polaków z zagranicy dokonano wyborów władz Związku.

Przez akklamację na przewodniczącego Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków powołano p. marszałka senatu Władysława Raczkiewicza, na dyrektora biura p. Stefana Lenartowicza, do Rady Naczelnej wybrano 36 członków, a mianowicie: pp. Ambroziewicza, Budzyńskiego (Litwa), Buzka (Czechosłowacja), ks. Domańskiego (Niemcy), Dubieńskiego (Kanada), Fularskiego, Ferdynanda Goetla, Walerego Goetla, prezesa Helczyńskiego, Jakiela, Karczmarka (Niemcy), Kalinowskiego (Francja), Kawalkowskiego, Kowalewskiego (Argentyna), ks. Łukasiewicza (Rumunia), Morawskiego, Olbromskiego, Pankiewicza, Paprockiego, Paula (Brazylia), Pańczyńskiego, Rejera (Francja), Stebelskiego, Szczodrowskiego, Tannenbauma (Austria), Tomaszewicza, Wilpieszewskiego (Łotwa), Wolfa (Czechosłowacja), Zaleskiego, Mieczysława, mjr. Zielińskiego i Bohdana Pniewskiego.

Prócz tego zarezerwowano 5 miejsc dla Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Przedstawiciele ich będą obrani przez naczelne organizacje w Ameryce.

Wyborów dokonano przez akklamację, poczem przewodniczący p. Świątek wyraził gorące podziękowanie rodakom z kraju za gościnne przyjęcie i oświadczył, że pobyt w Polsce dla delegatów z zagranicy będzie pamiętką na całe życie. Temi słowami zakończył II Zjazd Polaków z zagranicy, poczem wszyscy zebrani stojąc, odśpiewali pieśń „Boże coś Polskę”.

Nagrody dla zawodników Challenge'u i Gordon Bennett'a

Na zawody Challenge'owe i Gordon Bennett'a zgłoszono dotychczas nast. nagrody:

Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej ufundował dla Aeroklubu zdobywcę Pucharu Challenge w r. 1934 nagrodę w postaci rzeźby „Ikar”, dłuta Olgi Niewskiej, na zawody zaś Gordon Bennett'a dla zwycięskiego Aeroklubu — rzeźbę „Jan z Kolna” dłuta Żurawskiego.

Pierwszy Marszałek Polski ufundował miniaturę pomnika Thorwaldsen'a — „Książę Józef Poniatowski” dla zwycięskiego pilota Challenge'u, oraz paterę srebrną dla zwycięskiego pilota Gordon Benneta.

Pan Prezes Rady Ministrów ufundował nagrody w postaci złotych papierosów dla najlepszego pilota polskiego w Challenge'u i dla jego towarzysza.

Pan Minister Spraw Zagranicznych srebrne etui do papierosów dla najlepszego pilota cudzoziemskiego w Challenge'u oraz nagrodę dla Aeroklubu, którego zespół uzyska najlepszy wynik w zawodach Gordon Bennett'a.

Pan Minister Komunikacji: nagrodę dla Aeroklubu za najlepszy wynik zespołowy w zawodach Challenge i nagrodę za takiż wynik w zawodach Gordon Bennett'a.

Nagrody Warszawy na Challenge

Prezydent miasta Stefan Starzyński zawiadomił Aeroklub, że wyznaczył następujące nagrody: 1) na Challenge, nagrodę międzynarodową — kolumnę Zygmunta III, wykonaną w brązie, za najlepszy wynik w próbie szybkości maksymalnej oraz 2) na

zawody balonów wolnych o puchar Gordon-Benneta — nagrodą międzynarodową w postaci srebrnego złoconej, odlanej w brązie, dla pilota, który uzyska drugie miejsce w ogólnej klasyfikacji.

Ks. Janusz Radziwiłł, prezes Aeroklubu R.P.: 2 etui srebrne do papierosów dla najlepszej załogi polskiej złożonej z zawodników, którzy nie brali dotychczas udziału w zawodach Challenge.

Aeroklub R.P.: nagrodę międzynarodową dla Aeroklubu za najlepszą trójkę samolotów.

L.O.P.P.: nagrodę Challenge'ową — zł. 1500 dla najlepszego pilota polskiego i zł. 1000 dla jego towarzysza; zł. 1000 dla drugiego pilota polskiego i zł. 500 dla jego towarzysza. Zł. 1000 dla pierwszego pilota w zawodach Gordon Bennett'a i zł. 1000 dla jego towarzysza.

Ponadto ufundowane zostały następujące nagrody na Challenge 1934:

P. Wicemin. K. Siedlecki: złoty zegarek na rękę dla polskiego pilota, który uzyska najlepszy wynik w próbie szybkości maksymalnej.

P. wojewoda Graziński: nagrodę dla pilota, który uzyska najlepszy wynik w locie określonym do chwili lądowania w Katowicach.

Prezes Międz. Zw. Lotniczego (FAI), książę Bibesco — puchar srebrny — dla najlepszego pilota w klasyfikacji.

Dalsze nagrody ufundowali: Zrzeszenie Polskich Przemysłowców Lotn., Polskie Linie Lotnicze „Lot”, Automobilklub Polski, Koło Deklarantów Celnych w Gdyni i Związek Kioskarzy w Poznaniu.

JAK BRZMI WNIOSEK POLSKI o rozciągnięciu ochrony mniejszości na wszystkie państwa?

Zgłoszony przez polską delegację w Genewie wniosek, zmierzający do objęcia wszystkich państw postanowieniami międzynarodowymi, zapewniającymi ochronę praw mniejszości narodowych, a postawiony na porządku obrad rozpoczynającego się 10 września zgromadzenia Ligi Narodów, brzmi jak następuje: „Zgromadzenie Ligi Narodów, zważywszy że obowiązujące obecnie traktaty i deklaracje niektórych państw zawierają tylko dla części członków Ligi Narodów zobowiązania do ochrony praw mniejszości narodowych, podczas gdy inni członkowie Ligi Narodów ciągle jeszcze nie są objęci zobowiązaniami prawnymi w tym przedmiocie.

Uważając, że ten stan rzeczy zapewnia gwarancje międzynarodowe tylko pewnym mniejszościom narodowym, a pozostawia bez obrony międzynarodowej inne, które w żadnym wypadku nie mogą zwrócić się z prośbą o opiekę do Ligi Narodów.

Biorąc pod uwagę, że takie rozróżnienie pomiędzy mniejszościami narodowymi, chronionymi i niechronionymi pozostaje w sprzeczności z zasadami słuszności i sprawiedliwości.

Zdając sobie sprawę z faktu, że mniejszości rasowe, językowe i wyznaniowe, które nie są objęte przez istniejącą obecnie międzynarodową nad nimi opiekę, a które posiadają to samo prawo

moralne do korzystania z opieki Ligi Narodów, jak mniejszości obecnie chronione, — zamieszkują prawie wszystkie kraje europejskie i pozaeuropejskie.

— stwierdza, że obecnie istniejące postanowienia w dziedzinie międzynarodowej ochrony mniejszości nie odpowiadają podstawowym zasadom moralności międzynarodowej i uważa wobec tego, że dla poprawienia tego stanu rzeczy winna być zawarta powszechna konwencja o ochronie mniejszości. Konwencja ta winna zawierać jednakowe dla wszystkich członków Ligi Narodów zobowiązania, zapewniające międzynarodową ochronę wszystkim mniejszościom rasowym, językowym i wyznaniowym;

— postanawia zwołać w tym celu konferencję międzynarodową, złożoną ze wszystkich członków Ligi Narodów; zadaniem tej konferencji będzie opracowanie konwencji o ochronie mniejszości; — prosi Radę Ligi Narodów o wydanie odpowiednich zarządzeń, mających na celu zwołanie wspomnianej konferencji międzynarodowej w ciągu krótkiego okresu czasu, a w każdym razie w ciągu 6 miesięcy od chwili zamknięcia obecnej sesji zgromadzenia Ligi Narodów.

Wniosek ten skierowany będzie do komisji 6-ej (politycznej) zgromadzenia Ligi Narodów i przez nią dopiero może być skierowany na plenum zgromadzenia.

„OJCZYZNĘ, WOLNOŚĆ ZACHOWAJ NAM PANIE”!

Zakończenie obrad II. Zjazdu Polaków z zagranicy.

W podniosłym nastroju modlitewnymi słowami: „Ojczyznę wolność zachowaj nam Panie” zakończył się II Zjazd Polaków z zagranicy.

Wykazał on znaczny stopień skonsolidowania naszej emigracji zarówno europejskiej jak i zamorskiej i będzie bez wątpienia stanowić doniosły etap w dążeniu do silniejszego wężu między 8 milionem wychodźstwem polskim a Macierzą.

Posiedzenie otworzył przewodniczący Zjazdu cenzor Świątek, proponując wystać następujący depeusz do Marsz. Piłsudskiego:

„Przyjechalismy ze wszystkich stron świata do Polski, której rozwój i moc budzi w nas podziw. My delegaci Polonii zagranicznej na II Zjazd Polaków z zagranicy obradujemy w 20-lecie czynu zbrojnego, który wywalczył niepodległość Narodowi Polskiemu składamy najwyższy hołd bu-

downiczemu Odrodzonej Polski i jej duchowemu przywódcy Pierwszemu Marszałkowi Polski Józefowi Piłsudskiemu. Prezydium Zjazdu.

Zjazd wysłuchał tekst tej depezy stojąc i przyjął ją hucznymi oklaskami.

Przystąpiono do porządku dziennego, który obejmował sprawozdanie z prac komisji, oraz konferencję, wybory władz i zamknięcie zjazdu. Przewodniczący poszczególnych komisji scharakteryzowali przebieg i wyniki prac swych komisji oraz konferencji prasowej, konferencji kobiecej i zlotu młodzieży odbywających się w ramach zjazdu. Podkreślono ton pojednawczy i dążenie do uzgodnienia poglądów we wszystkich komisjach, oraz świetne przygotowanie materiału i wysoki poziom referatów, wygłoszonych na Zjeździe co dowodzi trafnej orientacji w potrzebach całej Polonii zagranicznej.

PIORĄC
MYDŁEM

„Lavandil”

oszczędza się dużo czasu i wyprana bielizna jest śnieżnie biała. Można używać do wszelkiego rodzaju materjałów włazne jedwabi. Zwykła próba wystarczy do przekonania się o pierwszorzędnej jakości wspomnianego produktu.

NIE ZAPOMINAJCIE:
LAVANDIL! TYLKO LAVANDIL!

ARMAZEM E PADARIA „S. FRANCISCO”
DE JOSÉ NICOLAU ABAGE

Artykuły spożywcze pierwszej jakości. Wina, konserwy i t. p. Piekarnia elektryczna, zaopatrzona w najnowsze środki techniczne, — Czystość (gwarantowana). Kompetentni piekarze wykluczają możliwość jakiegokolwiek konkurencji z produktami „Abage”.

Ul. 8 Idanha Marinho Nr. 123 t. — Tel. 89.
CURITYBA — PARANÁ

DRZEWO

WAPNO

CEMENT

RURY
GLINIANE

DACHÓWKI

ŻELASTWO

SZKŁO

GWOŹDZIE

Plity i żelaztwo kuchenne i wogóle wszelki materiał konstrukcyjny.

MACEDO & CIA.

Wielki depozyt materjałów do konstrukcji

Rua João Negrão 621

CURITIBA — PARANÁ

Caixa Postal, 387 — Telefon 596

Eksporterzy wapna znanej marki

„GLOBO”

Pomiędzy najlepszymi markami piwa wyróżnia się znana

TUZIN RS. 14\$000

Oryginalny typ piwa, wyłącznie fabrykowany przez browar „CRUZEIRO”

CURITYBA Telefon 495 i 751.

„Pomba”

Gimnazjum „Iguassú”

(Fiskalizowane przez rząd federalny)

Praca Rui Barbosa

EGZAMINY WSTĘPNE

Przyjmuje się kandydatów do egzaminów na pierwszy rok kursu gimnazjalnego. Egzaminy do jakiegokolwiek bądź klasy odbywają się w gimnazjum „Iguassú” pod kontrolą delegata ministerstwa oświaty. Oprócz zwykłego kursu gimnazjalnego który jest prowadzony przez profesorów specjalistów jest utrzymywany specjalny dział wykładów dla uczniów mających pewne braki. Początek wykładu 3 stycznia 1934.

KURS ELEMENTARNY

Powiększwszy ostatnio gmach gimnazjum dyrekcja zorganizowała wzorowy kurs elementarny pod kierownictwem fachowych sił, po ukończeniu którego uczniowie uzyskują promocję do 1-ej klasy właściwego gimnazjum. Początek wykładów 7 stycznia 1934.

UWAGA: SPECJALNE INSTALACJE DLA UCZNIÓW OBOJGA PŁCI.

Sprzyszyło mu się już wydawanie pieniędzy na bezwartościowe leki

Szan. Pan. Depozytariusz „GALENOGALU” w mieście.

Niżej podpisany, konduktor „Light and Power”, zamieszkały na Avenida 20 de Setembro w niżej wymienionym mieście, oświadcza z niekłamną radością i wdzięcznością, że sprzyszyło mu się wydawanie pieniędzy na różnego rodzaju lekarstwa, które przez przeciąg całego roku nie mogli wyleczyć jego 3 letniej córki DELMY z wrzodów na głowie i wycieków z oczu i nosa, użył cudownego lekarstwa „Galenogal”, którego załatwie 2 flaszeczki wystarczyły zupełnie do radykalnego wyleczenia dziecka.

Pelotas — Rio Grande do Sul.

WALDEMIRO CARDOSO

(Firma uwierzytelniona przez notariusza Demokryta R. da Silva)

Oto jeszcze jeden niezbity dowód gwarantowanej skuteczności środka antysyfilitycznego i oczyszczającego jakim jest bezwzględnie wypróbowany „GALENOGAL”, którego nie używają tylko ci, którzy dzięki błędnej orientacji tracą czas, przedłużając i pogarszając chorobę i wydając darmo pieniądze na próby z lekarstwami, które w większości wypadków nie tylko zawiodą, ale nawet psują żołądek i wewnętrzności chorego i osłabiają stopniowo cały organizm, przyspieszając stopniowo przedwczesną śmierć!

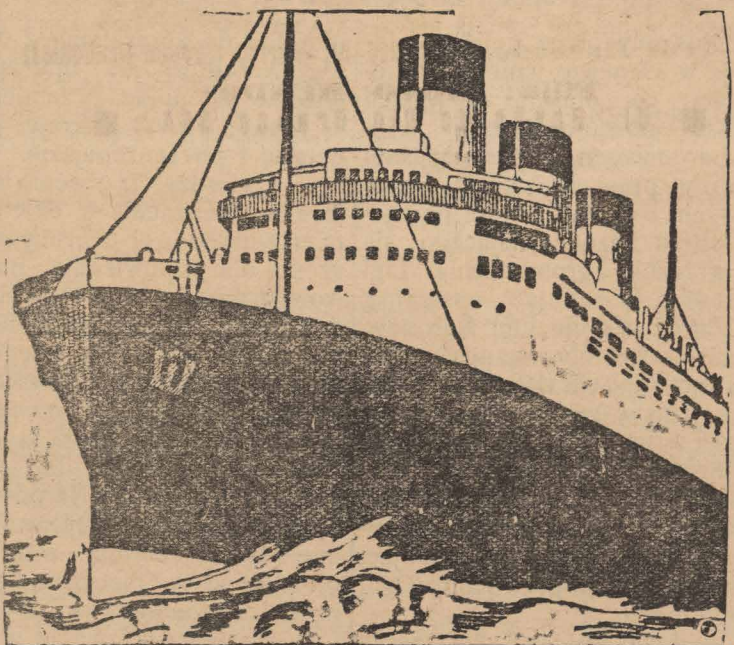
Nzywając bez wahania, z całym zaufaniem „Galenogal”, „Galenogal” sprzedają wszystkie apteki tak w Brazylii, jak i w innych republikach południowo amerykańskich.

L. D. N. S. P. — N. 211.

Polsko-francuskie linie okrętowe

CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami które są najlepsze pod każdym względem

Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela jedyny przedstawiciel na Parana

THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco, 195-209 — CURITYBA.

Dr. Ludwik Wolski

ADWOKAT

UNIÃO DA VICTORIA — Parana

AIR FRANCE

CORREIO AEREO

POCZTA POWIETRZNA FRANCUSKA

Przewozi listy, małe przesyłki i pasażerów.

Odloty z Kurytyby:

WE CZWARTKI: na południe do Porto Alegre, Pelotas, Rio Grande, Montevideo, B. Aires, Chile i Peru. W PIĄTKI: na północ aż do Natal, do Europy i do Polski.

PRZEDSTAWICIEL

THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco nr. 195-209

KURITYBA

Mówi się po polsku.

BÓL PIERSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBÓW
NEURALGIA
ZACIECIA, SKALECZENIA
BÓL USZU
KŁOCIE
ŚWIEŻERANY

Sto Helena

Sangue! Sangue! Sangue!

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyny środek, który po 20-dniowym używaniu go, zabezpieczy i uchroni każdego od suchoty. Oddziaływa następująco:

- 1) Ogólne spotęgowanie sił i natychmiastowy powrót apetytu.
 - 2) Usuwa zupełnie ból głowy, bezsenność i nerwowość.
 - 3) Zwalcza radykalnie przynębnienie nerwowe i podnieca chęć do życia.
 - 4) Powiększa ciężar ciała aż do 3 kg
 - 5) Odświeża całkowicie osłabiony i zagrożony suchotami organizm.
 - 6) Daje największą odporność przy pracy fizycznej i zwiększa ciążka krwi.
- Choroby raka można uniknąć, ponieważ jest to zgrupowanie potażu w pewnej części ciała. Kalcium rozpuszcza potaż. Sanguenol zawiera kalcium i dzięki temu można uniknąć raka. Sanguenol jest to wynał kowy. Przytoczone powyżej szczegóły są opinią wydaną przez lekarza Dr. Manuela Soares de Castro. Do nabycia w całej Brazylii.

UŻYWANY oficjalnie w wojsku

ELIKIR „914”

Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:

- 1.)—Krew czysta, wolna od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
- 2.)—Zniknięcie pryszców, egzem, wrzodów, swędzenia, ran i jęczmyków etc.
- 3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy
- 4.)—Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagani spowodowanych przez syfilis.
- 5.)—Żołądek i kiszki w doskonałym stanie, bo „ELIKIR 914” nie atakuje żołądka i nie zawiera jodu.

Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i chorób syfilitycznych

Fabryka cukierków

AURORA

Józefa Kuli

Wyraja cukierki i karmelki w najlepszych gatunkach i we wszelkich odmianach, zawijane w papier (balas).

Ul. Martin Affonso, 555

Curityba — Parana — Brasil.

TELEFON Nr 12-70

Dr. Sylvio P. de Araujo.

VORONOFF

Brazylijski wynalazek

FLUXO-SEDATINA

Kobieta jest ocalona.

KOBIETA nie będzie cierpieć więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO SEDATINA uleczy ją w 2-ch godzinach.

KOBIETA nie straci życia z powodu porodu.

KOBIETA, nie będzie już tak cierpieć, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez bólesci.

Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa.

KOBIETA, jednym słowem, jest uratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymanie perodu, wycieki, białe upływy, niedostateczność u dziewcząt.

Panie w wieku 45 lat muszą uniknąć napuchnięcia, reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (przełotu) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA.

Jest ona przepisywana przez przeszło 4 tysiące lekarzy.

Jedynie farby i aniliny

“BAYER”

W PACZKACH PO 1 KILOGRAMIE

specjalne wskazówki użycia. Esencje i olejki do fabrykacji likierów, wódek etc.

NIE SZUKAJ INNYCH do farbowania wszelkiego rodzaju wyblakłych rzeczy we wszystkich kolorach.

Wielki wybór perlium, krajowych i zagranicznych. Przybory do higieny ust, jak kremy mydełka, szczoteczki etc.

Barwniki do napojów i przetworów owocowych

JEDYNI PRZEDSTAWICIELE

L. A. NO LUHM

161 Rua RIACHUELO 161

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI

DLA POŁUDNIOWEJ AMERYKI

Kapitał fr. 100.000.000.00

Rezerwa „ 139.000.000.00

Centrala PARYŻ (Rue Halewy 12)

FILJE W BRAZYLII: S. Paulo—Rio de Janeiro—Santos—Curityba

—Porto Alegre—Recife—Rio Grande—Bahia.

AGENCJE: Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espírito Santo

do Pinhal, Jahu Mocóco, Ourinhos, Paranaíba, Ponta Grossa,

Ribeirão Preto, Rio Preto, S. Carlos, S. José do Rio Preto, S. Manoel.

ARGENTYNA: Buenos Aires — Rosario de S. Fé.

CHILE: Santiago — Valparaíso.

COLOMBIA: Barranquilla — Bogotá.

URUGUAY: Montevideo.

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

100 CYGAR 7000\$
LAMPKI ELEKTR. PHILIPS 3\$500

OSTRZA DO GOLENIWA VALLET, GILLETTE BROBACK

FLORECKI

PRAÇA TIRADENTES 305

Dawniej telegraf.

Hurt

Detal

Elixir de Nogueira

Jest używany skutecznie w następujących chorobach:

skrofuly, bunony, zapalenie macicy, wycieki z uszów, wywiora, fistała raka syfilitycznego, pryszcze, białe upływy, wrzody i narośle, świerzb reumatyzmu, plamy na skórze, niedomagania wątroby, bóle w piersiach, narośle na kościach pulsowanie tętnic i wogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi. Wielce skuteczny środek oczyszczający krew.

Cia de Terras Norte do Paraná

LOTY na REZERWIE POLSKIEJ za gotówkę, lub czteroletnie

spłaty po 400\$000 za akier. Ziemia pierwszorzędna, gatunku „terra rocha

apurada”. Wydaje z alka bez jakiegokolwiek nawozów: 6000 kg. kukurydzy,

fasoli po 3000 kg dwa razy do roku, kawy aż do 400 arów z 1000 krzaków.

NIEMA rowów „SAUVAS”. Wysokość średnia 600 m. Każdy lot na drogę

automobilową i bieżącą wodę. Klimat bardzo zdrowy. Kolej żelazna

w budowie, do końca roku przejdzie przez Londrinę odległą 16 Km.

od Rezerwy Polskiej. Kupujący ziemię od C-ia mają pierwszeństwo

do roboty na kolej. Półki czas trzeba korzystać z naszej niskiej ceny,

gdyż wokoło Rezerwy polskiej sprzedaje się już znacznie drożej.

Tylko przez agenta upoważnionego

IGNACY SZANKOWSKI

Cambara — Parana

Uwaga! Dla kupujących dojazd koleją z Cambara, lub Ourinhos aż na

miejsce tam i z powrotem za darmo bez obowiązku kupna.

Dla rodzin i ich bagażu do 200 kg, tych którzy już loty kupili, taki sam

bilet darmowy.

„CRUZEIRO”

i „SURPRESA”

Jedynie maki które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie

MŁYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)

AGENCI W KURYTRBIE:

Lattes & C^{ia}

Caixa postal, 325

Telefon 7-2-2

PRAÇA ZACHARIAS, 5 — CURITYBA

Doniosłe wyleczenie

Słowa pewnej poważnej pani z Itajahy

(Stan Santa Catharina)

„Niżej podpisana Marja Herbst, która użyła „Pomady Minancora” aptekara Eduardo A. Gonçalves, uczyniła to z tak dobrym skutkiem, iż uczuła się wolną od cierpień spowodowanych przez zeszarałą ranę.

Wystarczyło jedno tylko pudełko.

Poleca zatem śmiało to niezrównane lekarstwo wszystkim, którzy podobnie cierpią.

Itajahy w maju 1915

MARJA HERBST

Casa de Saude

SÃO FRANCISCO

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA

— CURITYBA, ULICA SÃO FRANCISCO, 25 —

DR. JORGE MEYER FILHO

Na sposób nowoczesny urządzona klinika. Wzorowa czystość i higiena.

Up rzejmaobsługa. — Ceny przystępne.

Nowoczesny aparat Roentgena.—Sztuczne ultra-fioletowe promienie słoneczne. — Zystoskopia i t. d.

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, stosowanie sztucznego pneumothorax w cierpieniach płuc.

Godziny przyjęć: Od 10 do 11,30 i od 4 do 6 wiecz.

WIELKI SKLEP POLSKI

DOMAŃSKI & WABERSKI

PLAC TIRADENTES, Nr. 232 — Telefon 248

Ma zawsze na składzie makę pszenną, żytnią i kukurydzianą; cukier, ryż, sól

śledzie, sliwki suszone, rodzynki i konserwy owocowe wszelkiego rodzaju.

Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

CENY PRZYSTĘPNE. Posiada filje w Arakaurji.

SKŁAD MEBLI

FIRMY

JAKÓB KOZIEŃ

Rua São Francisco, 322

Sprzedaje się meble: szafy,

krzesła, łóżka, kołyski, stoły, kres-

densy, szafy kuchenne, sofy, ka-

napki i t. p., powyżej wspomnia-

ne sprzęty wykonuje się na

zamówienie.

CENY BARDZO NISKIE.

RIO

Bon

„Dzień festacji stałe na p... mienne m... obietnice... rolników... Włochów... dobrobyt... manifestu... przy otw... sztandary... dają, że k... skie szta... mieckim... dwa pol... to orjent... polaków... udział w... Zapomn... nizacyjnej... tantów n... lecznych... i powiedz... szęj winy... wy”, do b... lysa.

Dnia 13... rządowe... masowe z... ków i zwo... ką była p... Wczwar... powstania... powtarzan... sieg... Ka... swego s... swój obow... borczej... a nawet ż... Na sali... no maso... „Front Jec... Napieć... nadzwycza... cze i po... wybierają... tor organ... noczenie... Frainer z... zająć wyje... to Alegre... Vistense... Nastroj w... wychekują... Zebranie... sprawie... było nielid... ny dowód... dbalstwa... rowej odp... naszych p... czynia. „J... tam radzą... dze najmn... ruiny pro... nauczyciel... liczb 60-... było trzech... słuchaniu... przez p. A... nowne zel... i ponowne

L

DR.

Z praktyka... Eks-interni... go i Santa... Rio de Jane... racyjnej na... czy syfilis... i kobiece... Operacje wy... pukliny, he... wotworów... czej, jajnikó... nerek, żołą

Konsultorj... Nr. 554 (n... Rezydencja

Choroby ser... ności, watro... choty (u... Operacje, p

Dr.

Z praktyka... szpitala... Konsultorj... radentes - F... Porady od... do 5,30 p

Dr.

Z praktyka... talach Pa... Porody, cho

KL

Porady: P... (nad Apteką

Rezydencja

TI

C

D

KOM

RIO GRANDE DO SUL

Boa Vista do Erechim

"Dzień Kolonisty" był manifestacją polityczną, które są teraz stałe na porządku dziennym. Płomienne miny, churasy, wino i... obietnice lepszych koniunktur dla rolników. Właściwie było to "dzień" Włochów. Stawili się oni tłumnie, dobrobyt i silną swą podstawę, manifestując gromadą. Niemcy przy otwarciu pochodu zwinęli sztandary i wycofali się. Powiadają, że kościół niezgody był polskie sztandary, którym przed niemieckimi miejscami naznaczono. Te dwa polskie sztandary, garść mała orjentujących się, kolonistów polaków — to jedyny nasz współudział w tej uroczystości...

Zapomniano do komitetu organizacyjnego zaprosić reprezentantów naszych instytucji społecznych... Uderzmy się w piersi i powiedzmy, że dużo w tym naszej winy. Zeszliśmy do "rezerwy", do bezwładu stan nas ukłosał.

Dnia 15 sierpnia stronnictwo rządowe (Par. Liberal) urządziło masowe zebranie dla swych członków i zwolenników. Niespodzianką była przysięga.

Wznowiono zgromadzone do powstania i z podniesioną ręką powtarzania wygłaszane przysięgi... Każdy pod dowództwem swego szefa powinien spełniać swój obowiązek przy urnie wyborczej... nie szczędząc wysiłków, a nawet życia...

Na sali i na ulicach rozdawano masowo ulotki stronnictwa "Front Jedyny" (Fr. Un).

Napięcie przedwyborcze jest nadzwyczajne. Słery urzędnicy i politykowie walczą nie przebijając w środkach. Redaktor organu str. Par. Liberal, jednocześnie sekretarz prezydentury J. Frainer z powodu burzliwych zajęć wyjechał (podobno) do Porto Alegre. Wskutek tego Bôa Vistense narazie nie wychodzi. Nagród wśród ogółu wyborców wyczekujący.

Zebranie dn. 26 sierpnia w sprawie szkolnictwa polskiego było nieliczne. I znowu namacalny dowód ośpałości naszej, niedbalstwa i braku wyczucia zbiorowej odpowiedzialności na tle naszych potrzeb zagadnień i poczynań. "Jakoś to będzie niech tam radzą". A taktyka — po drodze najmniejszego oporu — do ruiny prowadzi. Byli zapewne nauczyciele? Tak — z ogólnej liczby 60-tych nauczycieli polaków było trzech aż... zebrani po wysłuchaniu referatu, wygłoszonego przez p. A. Buyno uchwalili ponowne zebranie w danej sprawie i ponowne zwrócenie się do czynu.

ników miarodajnych w Kurytybie. Sprawa jest nadal aktualna ponieważ Stowarzyszenia polskie (z wyjątkiem paru) na wezwanie Inspektoratu Szkolnego nie reagowały. Należy zająć wyczekujące stanowisko. Zbierzemy się jeszcze raz i razem uradzimy, co czynić należy.

Trez Arroios — Miasteczko to, oddalone o kilkanaście kilometrów od B. V. d. Er. ma czysto niemiecki charakter. Kolonizację przeprowadziła niemiecka sp. kol. Ludność okoliczna uprawia na dużą skalę plantację tytoniu. Specjalizacja ta dała im dobrobyt, co daje się zauważyć z ich budynków, skali życia i zasobów materialnych.

OO. Franciszkanie mają tu klasztor pięknie pobudowany i malowniczo położony. Ich kolegium wyznaniowe cieszy się liczną frekwencją. Dzieci polskich jest parę zaledwie. Mogłyby się one uczyć i po polsku, bo jedną z zakonnic jest p. Stawińska, córka kierownika poczty z Erechim. Ks. Malinski (polak) jest stale w objazdach. Lekarz Dr. Bukchowan (ukrainiec) ma tu klinikę bogato urządzoną i wyposażoną w najnowsze przyrządy medyczne. Leczy on bezpłatnie nauczycieli, należących do "Ogniska" i ich rodziny. Obydwoje pp. Bukchowan i są doktrynowani w Pradze Czeskiej i mają z sobą szereg udatnie wykonanych prawdziwie mistrzowskich operacji. Są oni szczerzy naszymi przyjaciółmi.

P. Aloizy Bierwagien wyrabia lekarstwa różnego rodzaju. Jego "galinosal" (lekarstwo dla kur) skutecznie konkuruje z podobnymi wyrobami i jest niezawodnym środkiem. Duża fabryka młócarzy młynowych należy do włocho. Pracuje u niego paru polaków. Poza tym w Trez Arroios, które jest ważnym ośrodkiem komunikacyjnym polaków niema.

Treze de Maio. Dnia 8-go września odbyło się wesele nauczyciela T. Roźniatowskiego z p. Magajewską, siostrą naucz. Piotra Magajewskiego. W drodze tej życzenia nowożeńcom przesyłamy.

Baliza — Dowiadujemy się o wznowieniu Zjednoczenia Polaków w Balizie. Młodzież zakłada klub sportowy. Komisja organizacyjna: Ludomir J. Stefanczak i T. Gwanowicz, weszła w kontakt z Nacz. Radą Junaka.

Rozpoczęto budowę kaplicy na terenie p. Łęczyńskiego, który nie

ma nic wspólnego z tą nową sekcją. Będziemy zmuszeni omówić szczegółowo tę aferę, którą opinia szerokiego ogółu nazwała **Krzywdą ludzką**. Wśród sektantów nastąpił rozłam. Jest ich więc obecnie kilkunastu zaledwie.

Umarł tu nagle Adam Szczepanik, a żona jednocześnie powiła dziecko. Położnicę podnieśli z łóżka i kazano na pa'ec nieboszczyka włożyć pierścienek ślubny. Tak kazała "znająca się osoba".

Niespodzianką była dla Adama Chorzeckiego wizyta grona osób, które przyszły na jego pogrzeb. "Nieboszczyk pił właśnie kuję...". Zonę Al. Dobrowolskiego podobno zwykłe spokojny wół. Niebezpiecznie zranioną odwieziono do szpitala.

Marcellino Ramos. — Na imieninach u kolonisty niemca nie zaproszeni "miejscowi ludzie" zabili sześciu obecnych i paru poranili.

Liga wyborców polaków okr. Erechim ma być wznowiona. Praca organizacyjna w toku. Energicznie pracuje w tym kierunku naucz. St. Malysz.

Obrona interesów rolnika i naszego szkolnictwa ma być zadaniem Ligi. Prawdopodobnie nasza Liga wyborców będzie samodzielną instytucją, a więc nie będzie w skład tej, lub innej partii politycznej.

Niech wszyscy uprawnieni będą wyborcami i wstąpią do Ligi wyborców polaków! Integracji na terenie naszym intensywnie pracują. Ano, zobaczmy co z tego będzie. Baliza 10-go września 1934 r. Adam Buyno

Porto Alegre

„Czyn godny uznania“

Czynem takim jest postawienie nowego budynku dla „Kolegium im. Marszałka J. Piłsudskiego w Porto Alegre“ — czego dowodem jest jak kol. polska w P. Alegre zdała egzamin ze swej działalności w sprawie polskiej! W dniu 18 sierpnia i 19-go uroczystości obchodzone inaugurację tegoż budynku, z programem dość obszernym w którym to grupa amatorów Gniazda Sokoła świetnie się popisała w przedstawieniu, pod tyt. „Ja tu Rządze“ zaś dzieci szkolne dzięki staraniom pani Gaubowej p. Gauzy i p. Zawory — przedstawiły dwa obrazy sceniczne bardzo dobrze udane, z czego jednak najwięcej zasługują na pochwałę, to taniec dzieci, w cztery pary, w narodowych kostiumach który został

naprowadzony bisami. Obserwując to wszystko dało się zauważyć, że niejednemu starszemu polakowi, potoczyła się łza radości iż jego praca nieposzła na marne a raczej przybiera na sile i pomimo jednostek, które utrudniały prace w budowie, dom jednak stanął i p. inżynier S. Sobczak w dzień inauguracji jako przewodniczący Kom. Bud. Kolegium, po swem przemówieniu, wręczył klucze p. prezesowi T-wo „Polonia“ który odbierając takowe zaznaczył jakoby największe zasługi przy budowie tegoż kolegium, należały się p. in. S. Sobczakowi i p. Brzezińskiemu jako dwóm najsilniejszym filarom tej budowy stawiając ich za przykład dla drugich, a dziękując tym wszystkim co złożyli ołiary materialne czy też pracę fizyczną, apelując by niezapominać o dalszej akcji ponieważ pozostał jeszcze ciężar w formie 18 kontów do spłacenia.

Tak się złożyło że i Związek b. Wojskow. i powstańców R. P. zdobył się na własny sztandar i takowy ks. kan. Peres w dniu inauguracji Kolegium poświęcił. W swej przemowie zaznaczył ważną rolę w życiu i historii polski żołnierza polskiego. Prezes Z. C. W. P. R. P. pan Pałędzki zaznaczył szerszy og. kol. o celach i zadaniach Związku na ziemi Brazylii a człon. Związku w liczbie 40-tu odśpiewali „Rotę Konopnickiej“ i wiele innych wojskowych piosenek. Uroczystość zakończono zabawą taneczną do rana a muzyka starała się przegrywać przeważnie polskie melodje. Za czyn i pracę kolonji portalegreńskiej CZĘŚĆ!

Obserwator.

Kwestje sporne, gruntów, hipoteki, pomiary, podziały, inwentarze, anulowanie małżeństw
BIURO ADWOKATA
Dr. Milton Vianna
Av. João Pessoa
Sala 105. KURYTYBA.

NATURALIZACJE
dokumenty do zawierania małżeństw przygotowuje się w jaknajkrótszym czasie, po cenach umiarkowanych.
Ul. Barão do Rio Branco 562
CURITYBA.

Szkoły, fabryki i inne zakłady, tak w stolicy, jak w głębi stanu mogą poprawić swe warunki zdrowotne za nieznaną cenę, przeprowadzwszy instalację fosy systemu OMS.
Rua Ebano Pereira nr. 163
Telefon 3.

Dr. Carlos Heller

z praktyką w szpitalach europejskich
Klinika ogólna Medyczo-Chirurgiczna.
Specjalność: Syfilis, choroby skóry i włosów. Leczenie starych zanieczyszczonych ran bez operacji. **Djatermia i promienie ultra-fioletowe.**
Porady: Praça Tiradentes w APTECE BRASIL od 10-12 i od 4-6.
Mieszkanie prywatne: Rua Comendador Araújo 970. — Telefon 4-2-4.

Dr. Józef Czaki

Choroby kobiet i klinika ogólna
Przyjmuje w czwartek od 1-3 piątek od 9-11 i od 1-3
Apteka Stelfeld ul. Com. Araújo.

DR. CARLOS MOREIRA

Profesor fakultetu medycznego.
Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. Konsultarium: Avenida João Pessoa, 68. Nad apteką **Avenida** od 10-11 i od 5-5 popoł.
Rezydencja: — ulica Visconde de Nacar, 860. — Telefon 8-8-8.

SPECJALISTA W CHOROBYCH DZIECIĘCYCH

Dr. Homero Braga

LEKARZ W SZPITALU DLA DZIECI
Porady od 4 do 6
NAD APTEKĄ MINERVA
Telefon rezydencji: 1-0-9-2

DENTYŚCI

KLINIKA DENTYSTYCZNA

Jacka Dromlewicza

Wprawia zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w złocie i kanczuku. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Roboty pierwszorzędne. Ceny przystępne.
RUA MONSENHOR CELSO 148(1 pięć)
(Daw. 1-o de Março)
CURITYBA

AFFONSO P. ETZEL

Chirurg dentysta. Wykonywa wszelkie prace dentystryczne z gwarancją. Rua Marechal Floriano Peixoto 658 1-sze piętro od 9-11 i od 2-6 pop.

MARJA KRYŃSKA

Lekarz-dentysta
godziny przyjmuje od 1-jej do 6-jej pop.
137 MARECHAL DEODORO 137
KURYTYBA-TELEFON 1-2-5-6

DENTYSTA

TABELA CEN SPECJALNIE DLA KLASY ROBOTNICZEJ
Wyrwanie zębów bez znieczulenia 4\$000
z znieczuleniem 8\$000
Plombowanie bez leczenia korzenia 8\$000
z leczeniem korzenia 12\$000
Pivot 25\$000
Korony złote od 40\$000 do 60\$000

DR. JOSÉ AUGUSTO MOREIRA — dyplomowany w Porto Alegre. — Konsultorium przy placu Tiradentes nr. 476. Główny przystanek tramwajowy. — Mówi się po polsku.

Polsko-argentyńskie stosunki handlowe

Aczkolwiek stosunki handlowe polsko argentyńskie w obecnym stanie nie odgrywają jeszcze pierwszorzędnej roli w obrocie handlowym obu krajów, nabierają jednak stopniowo na znaczeniu i przedstawiają niewątpliwie znaczne możliwości rozwojowe.

Z polskiego punktu widzenia stosunki handlowe z Argentyną układają się w sposób normalny i zdrowy, zważywszy, iż na import Argentyny do Polski składają się niemal wyłącznie surowce, niezbędnie potrzebne dla naszego przemysłu (wełna, skóry, siemie lniane, ekstrakt quebracho), z drugiej zaś strony wśród towarów, które wywozimy do Argentyny, znajdują się w ogromnej większości artykuły przerobione. W ten sposób oba kierunki tego handlu dostarczają bezpośrednio lub pośrednio zatrudnienia naszym robotnikom i rodzinnemu przemysłowi.

Ujemną cechą wymiany handlowej polsko-argentyńskiej jest fakt, że bilans jej, jak dotychczas, jest stale dodatni dla Argentyny. Tłumaczy się to faktem, iż — jak już zaznaczono — przywozimy z Argentyny dość znaczne ilości surowców podstawowych dla naszego życia gospodarczego, a w produkcji których Argentyna zajmuje stanowisko niemal monopolistyczne; podczas, gdy nasz wywóz składa się z artykułów przemysłowych i w związku z tem musi powoli wywalczać sobie za oceanem miejsce, przyczem oczywiście napotyka na znaczne trudności ze strony konkurencji.

Ze mimo tych trudności nawet, obecnie w okresie kryzysu nasz wywóz wciąż się rozwija, jest dowodem jego żywotności i pozwala spodziewać się, że z czasem bilans wzajemnej wymiany handlowej będzie wyrównany. Ujemny dla Polski bilans wymiany handlowej w pewnej mierze wy-

równywany kwotą przekazów, które emigranci nasi przesyłają swym rodzinom w Polsce, a które, mimo warunków kryzysowych oraz trudności w obrocie walutami, składają się jednak na dość poważne sumy.

Głównymi artykułami eksportu polskiego do Argentyny są: rury kute i lane, dykty, meble gięte, naczynia emaljowane, węgiel kamienny, tkaniny bawełniane, wełniane i jutowe, maszyny włókiennicze, biel cynkowa, różne artykuły chemiczne i t. d. W ostatnim okresie daje się zauważyć dość znaczny wzrost eksportu węgla oraz tkanin bawełnianych. Wogóle eksport polski odznacza się wielkimi różniczkowaniem co do gatunków.

W roku 1933 ogólna wartość tego eksportu wyniosła 7.805 tys. zł., podczas gdy w r. 1932 wyniosła 5.549 tys. zł. Wartość importu towarów argentyńskich do Polski wyniosła w r. 1933 22.840 tys. zł., w r. 1932 21.236 tys. zł. Jak z powyższego widać, eksport argentyński utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, podczas gdy przywóz z Polski ma tendencję do wzrostu.

Należy podkreślić, iż polskie stosunki handlowe z Argentyną w ostatnich czasach coraz częściej nabierają cech bezpośredniości, t. zn. iż niedawne wszechwładne pośrednictwo, głównie niemieckie, jest coraz częściej eliminowane.

Choćby dotychczas, jak już zaznaczono, handel polsko-argentyński nie odgrywa poważniejszej roli w życiu gospodarczym obu krajów, to jednak należy sądzić, iż dzięki korzystnym warunkom, nastąpi po obecnym okresie, który można nazwać pionierskim, era coraz bardziej ożywionych i poważnych stosunków handlowych.

KOLONIŚCI! Nie zapomnijcie, że ubrania nowe jak i używane, najtaniej nabyć można tylko w znanym sklepie
TINTURARIA ROMANIA
Ul. Cruz Machado, (pomiedzy Dr. Muricy i Praça Tiradentes)
Filja: „NOVO MUNDO“
■ Ul. Barão do Rio Branco 364. ■
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

Produkty nieznoszące Dostawa do domu
Casa Substancia
TH. RUI SPRENGER
KIEŁBASY, SZYNKI, SMAŁEC, WYROBY MASARSKIE WOGÓLE, SER, MIĘSO I KONSERWY
Rua Monsenhor Celso, 47. — Tel. 1623. — Cx. postal. 328.
CENTR REALNE SZYBKA I GRZECZNA OBSŁUGA.
39-pr.

Casa São José
RIO NEGRO
H. SCHOBENHAUS-ORTMANN
FIGURY wszystkich Świętych różnej wielkości.
OLTARZE, ambony, chrzcielnice.
DEWOCJONALIA: Różańce medaljony, krucyfiksy, obrazy, pamiątki kom. i t. d.
KSIĄŻECZKI w języku brazylijskim i polskim.

FABRYKA OBUWIA
A T A B
MIGUEL S. ATAB
Travessa Oliveira Bello, Nr. 17 — CURITYBA PARANA
Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach bezkonkurencyjnych. Przyjdźcie i przekonajcie się!
Wielki wybór nowych kapeluszy.

Elektroterapia Leczenie przy pomocy elektryczności, djatermia, radiologia, promienie infra czerwone, fioletowe o wysokim napięciu.
M. TECH. PROF. EDMUNDO ROMANELLI
Pod dyktando Dr. Carlos Mafra Pedrosa
RUA 15 DE NOVEMBRO, 39 — (nad sklepem)

Szybkie leczenie za pomocą nowoczesnych aparatów najnowszymi metodami: Asymy, Bronchitu chronicznego, rozdzienia żył, wstrząsy i jej komplikacji, zapalenia opony pecherzowej, paraliżu, reumatyzmu chronicznego, wyleków moczu, raka i wrzodów rakowych, niemocy seksualnej i innych.

Choroby kobiece: Zapalenie macicy, jajników, upławy, rak macicy — leczenie nowoczesnym sposobem, szybko i bez bólu.
Rzerzączka i jej komplikacje — leczenie nowoczesnym sposobem, w kilkunastu dniach, bez bólu, z nadzwyczajnym i zadziwiającym skutkiem.
Hemoroidy: Leczenie szybkie, bez bólu i operacji, podług najnowszego sposobu.

GODZINY PRZYJĘĆ: On 8 do 12 i od 14 do 18 godz.
Konsultorium: Rua 15 de Novembro, sobre loja 39 - Telef. 407 - CURITYBA

LEKARZE

DR. DANTE ROMANO

Z praktyką w szpitalach berlińskich
Eks-internista Szpitala Ewangelickiego i Santa Casa de Misericórdia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgię pochwytową, rozrodczą, jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuc, gruczołów, wątroby, i t. d.
Konsultorium: Praça Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Minerwa).
Rezydencja: Praça Senador Corêa, 4.
Choroby serca, płuc, żołądka, wewnętrzności, wątroby, nerek, umysłowe, Suchoły (u dorosłych i dzieci)
Operacje, porody, choroby kobiece i weneryczne

Dr. Rocha Loures

Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach w Rio de Janeiro
Konsultorium i rezydencja: Praça Tiradentes - FARMACIA STELLFELD
Porady od 10-jej do 11-jej i od 3-30 do 5,30 popoł. — telefon 9-3.

Dr. BRASIL VIANNA

LEKARZ CHIRURG

Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach Paryża i Buenos Aires. Porody, choroby kobiece, drogi moczowe.
KLINIKA OGÓLNA.
Porady: Praça Tiradentes, 898 (nad Apteką Tiradentes) od 10-12 i od 15-17.
Rezydencja: ul. Dr. Muricy 285.
TELEFON 653.

Choroby kobiece

Leczenie metodą nowoczesną za pomocą zastrzyków w macicę.

DR. ARMANDO PETRELLI

Dyrektor kliniki Fakultetu Medycznego
Porady nad Apteką Tiradentes.
Telefon 1084
Rezyd: ul 15 de Novembro 1552
Telefon 1465

DR. M. ISAACSON

Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim

Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Djatermia. Promienie ultra-fioletowe. Konsultorium: rua 15 de Novembro 257 2-gie piętro. Tel. 1163. Rezydencja: Av. João Gualberto 221. Tel. 2-8-3.

Dom Zdrowia

SANATORJUM CHIRURGICZNE SZWAJCARSKIE — Rua 15 de Novembro, róg ulicy Dr. Ubaldo do Amaral — telefon 4-3-3

DR. G. LEUENBERGER

mający długoletnią praktykę w szpitalach europejskich. LEKARZ SPECJALISTA w zakresie Wysokiej Chirurgii, w chorobach kobiecych, przewodów moczowych. Porady od 10-jej do 12-jej i od 2-5, z wyjątkiem niedziel i sobót po poł. **Promienie X.** promienie ultra-fioletowe. Djatermia chirurgiczna i ogólna.
Ceny przystępne.

Choroby skóry - Syfilis

Dr. Aureliano M. Moura

KONSULTORIUM: Rua 15 de Novembro, 64
Od 3-jej do 5-jej.

REZYDENCJA: Rua 13 de Maio, 846.

Złóż datek na powodzian w Polsce!

CENY OGŁOSZEN
Za jeden centymetr na stronach 8 i 9 15000
Na 5, 6, 7 stronie za centymetr jednolamowy 25000
Na drugiej stronie 35000
Na 10 stronie 45000
Ca pierwszej stronie 55000
Na 3-cia i 10-a strona za jeden raz 3000000

Należności za ogłoszenia opłaca się z góry.

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

CENY OGŁOSZEN:
Drobne ogłoszenia 100 rejsów za wyraz. Matrymonjalne 200 rejsów za każdy wyraz. Dla poszukujących pracy—bezpłatnie. Zniżka dla ogłaszających więcej niż jeden raz: od 2—5 razy 10 proc.; od 6—15 razy 15 proc.; od 16—25 razy 20 proc.; od 26—40 razy 25 proc.; od 41—52 razy 30 procent. Ogłoszenia Towarzystw polskich i nekrologi 50 procent taniej.

Obuwie

**dla
mężczyzn
i chłopców**

**Trwale
i gwarantowane
CENY FABRYCZNE**

Chapelaria Venus

**Rua 15 de Novembro
Róg Dr. Muricy**

O zdrową i twórczą krytykę naszego życia społecznego

Dok. z 1-ej str.

Nie wystarczają tutaj najszerze i najlepsze chęci tych, którzy „głos ludu” powołał na naczelne i zaszczytne stanowiska zarządu, gdyż niewystarczy im tylko poparcie moralne, jakim obdarza ich ogół związkowy lecz w pierwszym rzędzie potrzeba im tego poparcia realnego zaspokajającego się na uszanowaniu i wykonywaniu tych uchwał, jakie zlecone im zostały do wykonania przez najwyższe władze organizacyjne.

Z tej bowiem strony winni zdawać będą „wybrańcy” sprawę ogółowi z tej też strony winni być sądeni z tego też punktu patrzenia winien być osądzony stan organizacyjny.

Wiadoma jest również rzecz, że żadne państwo nigdy nie mogłoby powstać ani się też, utrzymać, gdyby naród tegoż państwa nie szanował i nie nagiął się do tego co nazywamy prawem nie znany w współczesnej dobie takiej formy ustrojowej narodów, gdzieby prawo nie rządziło i nie skłaniało ludzi, znany tylko narody, które jeszcze nie doszły i wszczęły w siebie uznanie i uszanowanie prawa przez siebie ustanowione — toteż narody takie choć istnieją, nie posiadają

własnego niezależnego państwa. Tak też i bywa z organizacjami jeżeli ogół, który nie umie uszanować i zachować praw (uchwał) przez siebie postanowionych, nie może liczyć na to aby taka organizacja istnieć, czy też rozwijać się mogła — odwrotnie, im ogół lepiej docenia to co postanowił tym większe może mieć dane, że organizacja ta w życiu zdoła swój egzamin i osiągnie cel zakreślony.

Walcząc nam również trzeba z twierdzeniem dosyć uparcie powtarzanym o przenośnym wpływie jednostki na organizację — wynika to również z błędnej przesłanki, nie należy uprzedkować budowy logicznej, że to co jest przedmiotem, nigdy nie może być podmiotem, takim bowiem przedmiotem w organizacji jest wspomniana jednostka, podmiotem, zaś pozostanie zawsze ogół, w myśl choćby starej maksymy, że tam znaczenie i siła — gdzie ogół.

Reasumując wywody niniejszego artykułu dodaję że rozwojowych dróg wyjścia szukać nam trzeba nie w błędnych powierzeniach wodach lecz sięgnąć trzeba w dziedzinę wiedzy i dopiero na takiej budować **zdrową i twórczą krytykę.**

Erpa.

LEKARZ - DENTYSTA
JANINA FURMANIAK
SCHMITDINGER

Wykonuje wszystkie prace dentystyczne: leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów i szcęk i t. d. Wykonanie gwarantowane, ceny przystępne.

KONSULTORJUM: Rua
Treze de Maio
Róg Trajano Reis
w Kurytybie
Przyjmuje od godz. 8—12 i od 1—5 popoł.

Służąca potrzebna do posług domowych umiejąca gotować. Wymagana jest, choć minimalna, znajomość języka portugalskiego. Zgłaszać się osobiście Avenida Silva Jardim Nr. 1813, róg Buenos Aires.

Do sprzedania kompletny garnitur modnych mebli imitujących krytych gobelinem, za bardzo niską cenę z powodu wyjazdu. Zgłaszać się na ulicę **Aquidaban, 668.**

7-0

Loty na sprzedaż. Sprzedaje się loty przy ul. Vicente Machado, róg Brigadeiro Franco. Zgłaszać się na Comendador Araújo nr. 492.

Ostatnie wiadomości

Hiszpanja

Madryd 22. Prezydent Republiki wydał rozporządzenie ogłoszenia w całym państwie „stanu wyjątkowego”, wobec niepokoju w kraju.

Tokio

Straszne skutki cyklonu, zrujnowały zupełnie kilka miast. Dotychczas obliczają, że zostało zabitych 5.000 ludzi i kilkanaście tysięcy rannych. Najbardziej uszkodzone zostały miasta: Kobi, Nagasaki, Takusima, Tokohi, Wakagama, Gifu, Aichi, Nagana i Jamanashi.

London

Ślub księcia Jerzego z księżniczką Grecką Mariną naznaczono na dzień 29 listopada.

Brukselja

Telegrafują z Vilvorde że spadł tu samolot wojskowy belgijski, znajdujący się w samolocie pilot i obserwator ponieśli śmierć na miejscu.

Santiago

W śródmieściu, w domu, w którym mieścił się konsulat Wenezueli, wybuchła eksplozja, niszcząc budynek 4-ro piętrowy. Konsul i 3-ch urzędników ciężko rannych.

Przyczyna eksplozji dotychczas nie wyjaśniona.

Santiago

Jutro w stolicy zostaje uroczyste otwarcie Kongresu Eucharystyczny Narodowy.

Kalkuta

Telegrafują o wielkiej katastrofie pociąg w Wizaopatam. Z podpalanego pociągu wydobyto dotychczas 9 osób zabitych i kilkanaście rannych.

Wiedeń

Został w dniu dzisiejszym zamknięty Międzynarodowy Kongres Kryminologów, który obradował od dłuższego czasu. Następnego Kongresu wyznaczono na rok 1935 w Kopenhadze.

B. Aires

„La Prensa” podaje, że czynnik rządowy zajmują się obecnie gorliwie sprawą uregulowania importu Herwa Matte.

Produkcja Herwy w Argentynie jest absolutnie niewystarczająca dla kraju.

B. Aires. — W tych dniach zostanie otwarta Wystawa Artystycznego malarstwa religijnego. Na czele komitetu wystawy, stoi arcybiskup Capelli.

Polski przemysł przekłada paulistańskie gatunki bawełny nad inne.

Konsulat brazylijski w Warszawie przestał do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Rio de Janeiro raport, iż z jego inicjatywy zakłady przemysłowe w Łodzi, po dokonaniu szeregu doświadczeń, doszły do przekonania, iż bawełna paulistańska (Nr. 1 do 5) przewyższa znacznie zaletami północno-amerykańską, więc mają zamiar sprowadzać ją w większej ilości. Konsulat prosi o składanie ofert na dostawę bawełny, loco port Odynia, z którym komunikują Brazylię linie żegluga, szwedzkie i fińskie.

Minister Jędrzejewicz ma być mianowany Ambasadorem polskim w Londynie.

W sferach dyplomatycznych krąży pogłoski, że minister Oświaty, pan Jędrzejewicz, ma być mianowany ambasadorem polskim w Londynie w miejsce pana Skirmunta. Podpisanie nominacji miałyby nastąpić natychmiastowo po powrocie ministra Becka z Genewy.

Polska odrzuciła projekt paktu orientального

Agencja brazylijska donosi, że Polska odrzuciła projekt paktu wschodniego, oświadczając, iż pakt nieagresji zawarte z Rosją i Rosją, zapewniają w skuteczniejszy sposób pokój we Wschodniej Europie.

Wymiany handlowe polsko-brazylijskie

Według ostatnich danych statystycznych Brazylija wywoziła do Polski w miesiącu czerwcu towarów wartości ogólnej 2.455 kontów, w czym kawy za 1.099 kontów i skór za 1.067 kontów. W tym samym miesiącu Brazylija importowała z Polski towarów ogólnej wartości 507 kontów, w czym parafiny rafinowane za 206 kontów, przedrzy wełnianej za 165 kontów i talku cynkowego za 89 kontów.

Gościnność francuska

Celnicy francuscy uwięzili w czasie Challenge'u w Bayonie lotnika polskiego Skrzypińskiego i trzech lotników niemieckich pod zarzutem kontrabandy. Poszkodowani tem nieprzyzwoitem zachowaniem się władz celnych francuskich, wnieśli skargę do Komitetu Międzynarodowego Challenge'u. W sferach międzynarodowych panuje oburzenie z powodu tej niezwykle prowokacji.

Znikają w krótkim czasie wszelkie objawy reumatyzmu neuralgii i t.p. po użyciu lekarstwa: ZIG.

Spróbujcie

a przekonać się

Do nabycia we wszystkich aptekach

NA POMOC powodzianom!

Nadchodzą gazety z Polski i głoszą o ogromie strat, które poniosła cała Małopolska i dorzecze Wisły. Z piorunującą szybkością runęły wody z Karpat do dolin, zalewając wsie i miasta, unosząc w rozszalałych falach ludzi i cały ich dobytek. Maleńkie potoki i rzeki górskie przybrały szerokość, sięgającą niekiedy setek tysięcy metrów. Całe domy uniesiono o dziesiątki kilometrów. Prąd unosi wielu topielców. Matki postradały swe dzieci, dzieci swoich rodziców.

Przeszło dwieście tysięcy ludzi straciło dach nad głową, całkowite swe mienie i — głód.

Wody zniszczyły prawie wszystkie mosty, tory kolejowe, drogi i nasypy, w gruzach runęły tysiące domów. Straty sięgają zawrotnej cyfry miljarde złotych.

Rząd i wojsko pomaga ludności, jak może.

Polacy rozrzucają po całym świecie śpieszą na pomoc ofiarom powodzi, by osuszyć łąki, by zaspokoić głód, by przydziać z zimna drzące dziecię polskie.

Wobec grozy położenia Związek Zrzeszeń Polskich powołał „Komitet pomocy dla powodzian” w skład którego wchodzi prezes w wszystkich organizacjach w P. Alegre, a teren działalności „komitetu” rozciąga się na cały stan Rio Grande do Sul.

Komitet przeznacza cały miesiąc września na zbiórki na rzecz powodzian. Gorąco apelujemy do wszystkich towarzyszy w naszym stanie, do Rodaków i do wszystkich ludzi dobrej woli o natychmiastową pomoc przez urządzenie zbiórek i składanie ofiar.

Jesteśmy syci i mamy dach nad głową, więc pomóżmy nie-szczęśliwym braciom, którzy głodują i nędzę cierpią.

Wszystkie zbiórki prosimy przesyłać najpóźniej do dnia 1 października b. r. pod adresem: Federação das Associações Polonezas „Komitet pomocy dla powodzian”, Caixa Postal, 757, Porto Alegre.

Nakaz chwili: pomóż braciom, którzy wszystko stracili

„Komitet pomocy dla powodzian” Inż. St. Służyński — przewodniczący, Ks. Kanonik J.A. Peres — wiceprzewodniczący, Jan Adamiak — sekretarz, Władysław Lendusko — zast. sekretarza, Berta Karpińska — Skarbnik, Julian Sieczkowski — zast. skarbnika. Członkowie Komitetu: Piotr Styś, Piotr Zaluski, Władysław Latośński, Jan Zajackowski i Edward Sikorski. Porto Alegre, dnia 24 sierpnia 1934 r.

Z żałobnej karty

Ś. P. Katarzyna Grabias

W Alfonso Penna zmarła zaszczytnie znana Ś. P. Katarzyna Grabias w wieku lat 56, która od przeszło 20 lat zamieszkiwała kolonię A. Penna. Dnia 5 b. m. odbył się pogrzeb, w którym wzięli udział, rodzina i wielu przyjaciół i znajomych zmarłej. Nieboszczka pozostawiła po sobie trzech synów Stanisława, Jana i Antoniego, którzy na tej

Od wydawnictwa

Niniejszym stwierdzam, że p. Wacław Marynowski w czasie pełnienia obowiązków naczelnego redaktora „Gazety” posiadał moje całkowite zaufanie i opuścił zajmowane stanowisko z powodu niezgodności poglądów na kierunek wydawnictwa po zatwierdzeniu wszelkich rachunków. Wszystkie więc plotki, uwłaczające cześć p. Marynowskiego są bezpodstawne, a ludzie usiłujący je rozpowszechniać zasługują na miano zwykłych oszczerców.

Ks. Stanisław Trzebiatowski
Właściciel i wydawca „Gazety Polskiej w Brazylii”

LOTERIA PARAŃSKA

Uwaga! Przeczytajcie i porównajcie zamieszczony poniżej wspaniały plan, którego pierwotnie losowanie odbędzie się w dniu 13 września.

PLAN BB		
16.000 po 8\$500	136.000\$	
1 prem.	50.000\$	
1 „	4.000\$	
1 „	2.000\$	
1 „	1.000\$	
2 prem. 500\$	1.000\$	
2 „ 300\$	600\$	
10 „ 200\$	2.000\$	
52 „ 100\$	5.200\$	
160 „ 50\$	8.000\$	
300 „ 30\$	9.000\$	
1.280 „ 15\$		
dla 2 ostatnich cyfr od 1 do 8 prem-jum		
1810 prem. i końc.	102.000\$	

drodze dziękuję wszystkim za wzięcie udziału w ceremonii żałobnej.

Pozostałej rodzinie składa kondolencje Redakcja.

Ś. P. Józef Strzelecki

w 95 roku życia zasnął w Panu opatrzony św. sakramentami dn. 8 września o 7.30 godz. wieczorem w otoczeniu żony, dzieci, wnuków i prawnuków. Zmarły pochodził z Płockiego powiatu. Mława—gmina Turza, urodzony w Głusku.

Do Brazylii przybył z pierwszą emigracją, osiedlając się w São Marcos, a od 16 lat w Rio do Peixe. Zmarły pozostawił żonę Annę w wieku 85 lat, córkę i syna (9-cioro dzieci nie żyje), 30 wnuków i 62 prawnuków. Z wnuków jest kapłanem ks. Wiktor Stawicki, brat jego już na teologii, a siostra ich jedna jest nauczycielką, druga siostrą zakonną.

Na miejsce spoczynku bardzo liczny orszak krewnych i znajomych odprowadził zwłoki, za co rodzina składa serdeczne Bóg zapłać. Zmarły był wzorowym katolikiem, również gorąco miłował swą ojczyznę Polskę, o której ze łzami w oczach bardzo często wspominał.

Niech mu obca ziemia będzie lekka.

Niepocieszonej w smutku rodzinie zmarłego składa kondolencje Redakcja.

Palacio Dnia 28 b. m. (piątek) po raz ostatni po cenach popularnych

PIERWSZY POLSKI FILM DŹWIĘKOWY P. T.

„Jego Ekscelecja Subjekt”
KOMEDJA MUZYCZNA

W rolach głównych: Eugenjusz Bodo — niezrównany piosenkrz, nazywany „polski chevallier”, Ina Benita, M. Cwiklińska, K. Tom i inni.

Reżyserja: Michał Waszyński. — Muzyka: Warsa. Początek o godz. 7,30 wieczorem

RENASCENÇA
PONTA GROSSA

Dnia 2 października b. r. (wtorek)
Inauguracja polskiej produkcji filmowej. Pierwszy film dźwiękowy polski p. l.

„JEGO EKSCLENCJA SUBJEKT”
KOMEDJA MUZYCZNA

Kino w Iraty
Dnia 6 i 7 października (Sobota i niedziela popoł.)

Inauguracja polskiego filmu dźwiękowego p. l.

„Jego Ekscelecja Subjekt”
KOMEDJA MUZYCZNA

RUDACY! Korzystajcie z okazji, aby zobaczyć ten piękny film, mówiony po polsku.

Redakcja i Ad.
Rua Aquid.
Telefon.
Prenumerat.
W Brazylii
W Argentynie
Zagranicą
Płatna
Cena num.
Poza Kury.
NR. 4
WYWI
na
Otrzyma
powrocie n
Zjazd swia
granicz, r
Prasoweg
pp. Roman
skiego, prz
przyjęty sp
łych chwil
jących info
Jakiego
nowie w P
go, lepsze
sobi. Słow
wiedzieć, j
mie i serd
mowani pr
stwo polsk
le życie w
spędzonym
Jakie wr
wie z Pol
postępu, r
organizacji
rykańskiej
cja Zjazdu
gi dzień po
liśny, opr
tów, instru
dzień po c
godzinę po
liśny dok
ści, narad
organizacji
niemożliw
naprzdoby
ma czynić
myłka był
przebieg r
wszelkie
ponad w
znakomic
Jak się p
legacja? a
była najb
działa, cze
ja polska
trzeby tute
to też nie d
mowana z
szta było
ką Rząd i
żywią do
ców. Podk
my bardzo
ks. wiz. R
P. z ramie
będąc dos
do potrz
wniósł do
kle dużo
zwłaszcza
nych.
Lecz po
jest ustos
stwa polsk
chodźtwa?
najlepsze
chodźcy p
pomost m
przybraną
winni odg
ków przy
bów kultu
do ożywie
pomiedzy
dli. Też
jest czyni
Polskę u
przedewsz
rabianych
skich. Nie
zi, że taka
ni, jedna z
że nawet
zakupuje
i soję w M
nów złotych
wied do w
olejów. et
miałyby s
kolonistów
go, soi or
może naw
Lecz ja
Pra
Pi